

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Melyben: Vidéken:
 Egy héra. . . . I kor. Egy héra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolós szerkesztő:
DR. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Karácson ünnepén.

Irta: Szele György ev. ref. lelkész.

„Zendüljön a hála-ének: Dicsőség az Ur nevének! . . . (Garzó).
 És zendül, nemcsak a keresztyénség templomaiban, hanem a családi hajlékok szentélyében, — nemcsak a nap jelentőségét értő és érző nagyoknak, hanem, még inkább, az ártatlan s csak a jelen örömeinek élő kicsinyeknek szívében is.

Szeretnek és örömmek nagy ünnepe a szent karácson; mert évfordulója ama nagy napnak, melyen a végtelen isteni szeretet „lehajtá egeit és alá szállt” a bűnös halandókra, hogy a nyomoruság fiát Isten fiává, — az örök halál bizonyos áldozatát örök élet örökösévé tegye, az ellenségből felebarátot, az idegenből testvért, az örök szolgaságra kárhóztatott szegény rabokból elévülhetetlen s szent jogokkal bíró szabad embereket alkosson, a világot meggyőző erő, — a szeretet által!

S mintha amaz isteni szeretetnek egy-egy újabb fénysugára esnék minden karácsonkor az emberiségre, csodálatosan megszeliidül akkor a legsivárabb szív is keresi a szeretet melegét, az ebben tenyésző tiszta örömet, a mások, — vagy legalább hozzátartozói részére szerzett örömmek Isten előtt kedves, — embert felemelő eszközével. A gazdagon megrakott karácsonfákról az olcsó mézeskalácsig, melyet a szegény ember kicsinyeinek hoz a Jézuska, — a nagyok értékes ajándékaitól az egyszerű ruhadarabig, melylyel a közjótékonyaság az árvát igyekszik védeni a téli hideg ellen, minden tárgy, mely e szent ünnepen örömet okozni van hivatva egy-egy megható záloga az égből az emberi szívekbe költözött szent szeretetnek s egy-egy dicsőséges emléke annak az áldott Megváltónak, ki a földi embert szeretni tanítá s ezzel a legerősebb, a győzhetetlen fegyvert adta kezébe önboldogsága kivására! . . .

De — fájdalom! — a karácsoni szeretet fényes sugarára hamar rá-

borul a mindennapi élet bus homálya; az általa gyújtott melegség kihül a szívekből s a hálaének utolsó akkordjával elenyészik az Urnak és az általa nyert lelkijavaknak emléke; kezdődik a küzdelem az anyagért, a veszendőért és e küzdelmet már nem a szeretet, — hanem az önzés és gyűlölet fegyverével vivja az ember.

Az egyén nem a másikkal együtt akar boldogulni, hanem csak önmaga, a másikkal sokszor egyenes megrontásával. A társadalom különböző osztályaiban a féltékenység és irigység harcra dul, mintha nem is egyformán Isten képére teremtett emberekből állana valamennyi. A felekezeti életet a türelmetlenség mételjezi meg s többnyire a külső fény, vagyon és hatalom nagyobb mértékével bíró tör a többi ellen, hogy azokat minél szűkebb körre szorítsa, ha lehet, megsemmítse, hogy egyedül uralkodhassék. A nemzetek közt valódi fehér holló a testvéries rokonszenv, de annál gyakoribb a gyűlölködés vagy az a közöny, mely az erősebb lábai alatt vonagló gyengébbet leketlenül veszni hagyja s nem nyújtja ki megmentésére segítő kezét. Sőt ugyanazon nemzet tagjai, — ugyanazon város vagy állam polgárai is sokszor ellenségek gyanánt állanak egymással szemben s az elvi nemes küzdelmek porondján, ezek helyett a személyek éles harcra foly hatalomért, befolyásért, népszerűségért s foly többnyire a közügyek czégére alatt olyan fegyverekkel, melyek az emberi méltóság palástját rongygyá tépik össze.

Huszadik százada már, hogy az első Karácson öröme betöltötte a jóknak szíveit. Annak születése által, a ki Isten Fia, de egyszersmind a legtökéletesebb ember volt gondolatban, érzésben és cselekedetben egyiránt — s az ő emberi tökéletességének alapja, a kutfő, a melyből minden szavai és tettei származtak: a szeretet. Ebből származott a „felebarát” felséges fo-

galma, mely a sok milliókat egygyé foglalja össze, — a társadalmi osztályok és népek között emelkedett válaszfalakat lerontó igazság: *egy Atyának gyermekei vagyunk!* —, a felekezeti kevélységet és türelmetlenséget megdöntő tudomány: az Isten léleken és igazságban imádása —, a népfenség, az egyenlőség szent eszméjét hirdető elv: *a ki köztetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok!* szóval mindaz, a mi az emberiség életében nagy, felséges és dicsőséges, a mi az emberi, nemes értelemben vett méltóságot alkotja, a mi a por küzdelemre hivatott fiának, az élet harcának bármely fordulatán az általa vágyott s örökké keresett boldogságot adja.

Miért van hát, hogy a mily mértékben távolodik az ember, az időben, az első Karácson csillagától: oly mértékben homályosul el lelkében annak égi fénye?! Miért van, hogy bár egy tökéletes példa tündöklék előttünk ama bethlehemi Szülött földi életében: mégis minden uton megyünk, mely előttünk nyílik, csak annak szent nyomait követjük legkevésbé?! Hiszen a természetes fejlődés az volna, hogy a mit az emberiség története jónak, nemesen hasznosnak és boldogítónak mutat, azt kövessük az egyéni, társadalmi, felekezeti és nemzeti életben egyiránt és szilárdan ragaszkodjunk ahhoz a nehézségek dacára is!

Szent Karácson napja! te ihlesd most erre az emberek szívét, égi örömmel, nagy emlékeiddel! gyujtsd fel bennök újra, az eddigieknél szentebb és erősebb lánggal, azt a szeretetet, mely ama jászol-bölcsőben alvó kisdobban testesült meg s általa lett közkincse a földnek! hogy ez szentelje meg életünket, irányozza a közjóra fáradsást nem ismerő törekvésünket, vegye el küzdelmeinknek egymást sebző élet s a kiket az elvek, módok és esz-közök természetszerűleg elválasztanak, egyesítse azokat a közös nagy czélban, mely nem lehet más, mint az igazság

MODERN GŐZMOSÓDA Debreczen, Széchenyi-utca 42.
 Telefon. ♡♡♡♡♡♡ Gyűjtő kocsi.

diadala s ez által a közös, a mindeket melegítő jólét és boldogság!

Oh ha ez így lenne: akkor virradna fel az emberiség felett az a nagy Karácson, melyen az égis harosogna fel a szeretetben megáldott szivek összhangzó éneke: Dicsőség menyben az Istennek! . . . embernek e földön béke és jó akarat!

Higgyük, hogy eljön ez s e hit bizalmával és szent örömevel üdvözljük egymást Karácson ünnepén! . . .

Nyomergó kishivatalnokok.

Debreczen város igazi szegényei.

Gazdagságáról országszerte hírneves Debreczen városa. Olyan gazdag, hogy még a tanácsurak sem tudják, mennyi a vagyona. Ez azonban nem a város mostani urainak az érdeme, hiszen ők nem szereztek egyetlen fityinget se a régi vagyonghoz, hanem ellenkezőleg: adósságokba verték a várost, lakosságát pótdadóval terhelték, úgy hogy maholnap az árvíz sújtott Szegednél is nehezebb lesz a debreczeni polgárság helyzete.

Hire-hamva sincs már a régi közből létnek. A hajdan jómódu kisiparos-osztály lassacskán kipusztul és helyét nem foglalja el a gyáripar. A kereskedelem pang, nincs forgalom, nincs élet. Még a hajdan híres debreczeni vásároknak is bealkonyodott.

De amíg minden téren beállott a hanyatlás, a szegénység ijesztő mérvben növekszik. A kiáltó nyomoruság nyújtja alimizsnáért kiaszott kezeit. A nyomorral együtt nő az erkölestelenség is. A puritán ösök megrettennének, ha látnák az ő szerette városuk posványos közviszonyait. Lopás, rablás, utonállás, zsebmetszés, lélek-

kufarkodás, öngyilkosság napirenden. A megélhetés is megnehezedett. A lakás, a piac sokkal drágább, mint Budapesten.

Erről a legtöbb, jogos panasz a kishivatalnokok részéről hangzik el. Az állami kistisztviselők igyekeznek is szabadulni innen. De mit tegyenek a város kishivatalnokai, a kiket a közigazgatási szolgálat ide köt? Zugolódnak, panaszkodnak — és nyomorognak.

Ennek a dúsgazdag városnak a kishivatalnokai az igazi szegények. Megváltásztják őket pl. 1000—1200 koronás évi fizetéssel és holtig e súlyos törzsfizetés rabszolgái maradnak. Korpótlék, előléptetés nincs, pedig ez a legnagyobb igazságtalanság.

Tegyük föl például, hogy valaki 25 éves korában rendőrbiztos lesz. Kap 1200 korona törzsfizetést és 200 korona lakbért. Legényember, ha kevés igényű, tisztességesen megélhet belőle, bár a lakbérére, ha csak disznóólban nem akar lakni, így is ráfizet.

Ha megnősül és tegyük föl, öt-hat év múlva 4 gyermekes családapa, hogyan él meg már akkor ebben a drága világban? Számítsunk csak kissé.

Két, kis szobás lakásért, mert hiszen ez okvetlenül szükséges, legalább is évi 360 koronát kénytelen fizetni, mert a liba kertbe nem mehet lakni a hivatal miatt sem. Havonkint az élelemre szűkecskén számítva kell legalább is 90 korona, egész évre 1080 korona. Már ez is 1440 koronát tesz. Hol van már most a ruházat, cipő, kalap, a mosás, a dohány és száz meg száz egyéb, ami nélkülözhetetlen. Mezitláb, rongyosan nem járhat a kishivatalnok, a felesége, a gyermekei se. A hivatalnokné csak nem mehet mosni, vagy napszámba, már a gyermekek miatt sem, mit esetleg megtehet a szolgálta vagy a közrendőr felesége.

Sokkal rosszabb a helyzet még tíz év múlva. A gyermekek felnőnek, az étvágyuk gyarapszik, iskolába kell járniok

s a könyvet nem adják ingyen, a tandíjat fizetni kell — és a fizetés csak annyi, mint kezdetben volt. Hitel nincs, az adósság annyi már. A nyomoruság, a kétségbeesés, a folytonos aggodalom fásulttá tesz. Minden előbbre való neki, a hivatala a legutolsó.

Ha aztán az ilyen szegény kishivatalnok a mellékeresetre adja magát, esetleg a bűn útjára téved, a feleket zsarolja, magát megvesztegetni engedi, ki a bűnös? Nem ő, hanem az a város, amely ad neki hivalt, de nem ad tisztességes, embernek való megélhetést hozzá. Nevetséges és hülye beszéd az, hogy ne vállaljon akkor hivalt, hiszen ma már a legutolsó napszámos is értékelni tudja a munkáját és kiszipolyoztatni nem engedi magát.

Ez az állapot így tarthatatlan. A jó és tisztességes közigazgatás alapfeltétele, hogy a tisztviselő kapjon tisztességes fizetést, ne fúladozzon az adósságokban és a megélhetése biztosítva legyen. Jóravaló gazda is becsülni tudja a jó cselédét és az eltöltött szolgálati évekkel emeli a járandóságát. Rosz gazda az, aki ezt nem cselekszi, mert a jó cseléd is rosszszá lesz, ha látja, hogy hűségét és szorgalmát nem jutalmazza. Bizony ott lopja meg aztán a gazdáját, ahol bírja.

Nagyon rossz gazda e tekintetben nemes Debreczen városa is, mert nem tudja megbecsülni a tisztviselőit. Ez nem takarékoság, hanem oktalanság, rövidlátás. A földet is azért kell telekezni, hogy jó termést adjon. A tisztviselőki sorsán pedig azért kell javítani, hogy a város és a köz érdekében annál nagyobb munkásságot fejthessenek ki.

Rendezni kell a tisztviselők fizetését az egész vonalon. Be kell hozni az előléptetés vagy a korpótlék rendszerét, egyelőre legalább a kisebb javadalmazásu hivatalnoknál, akiknek évi fizetése az 1800 koronán alól van. Ez lehetséges a városi költségvetés mostani keretében, pótdó-emelés nélkül is. **Rostkowitz Arthur.**

Korona.

Miért nevezitek a királyt koronának?
Mit ruházzátok rá épp az én nevem?
Neveztétek trónnak... vagy akármilyen másnak,
Csak a nevemen ne — az én nevemen!

Amit én viselek, nem a király képe,
Én a nemzetfölség szentsége vagyok,
A fölségjogoknak kerek teljessége,
Miből a királynak én csak részt adok.

Gyöngyös arany pártám tán csak egyszer
(látja)

Mikor a fejről szórom fényemet le,
S mig hűségi esküt tesz az alkotmányra,
Rásütöm lelkére a felségjegyet.

Ez ünnep után se visz haza magával,
Nem parancsol vélem, nem vagyok övé,
Két zászlós ur tesz el engem nagy pompával
Az ország legdrágább kincsei közé.

S most, midőn már unja, ami királyi,
De kardunk — kezében s azzal fenyeget,
Nevemmel őt mintegy meg-megkoronázni:
Hogy fér ezzel össze kurucz elvetek?

Torda Péter.

Egy régimódis magyar úr.

Nem hiába mondták a nábrádiak a mezőn hátra tett kézzel járogató Bottka Lajosról:

— Most is ez az ur . . . A régi!

A fiatala futást jár, hej pedig régi magyar szó ez: lassan járj, tovább érsz!
Azt gondoltam, mikor ez a szó hozzámig elért: „csak annyi baj legyen“ . . .
Én rajtam ez a szóbeszéd betelt!

Különbben az öregeim bent laktak Debreczenben. A Csorba-gátoni s így tipegett végig az öreg ur. Es ha a himmihummi apró-cseprőt maga akarta megvenni a boltból, az első állomása a nagytemplomtól számítva a Sesztina-ház alatti első kis bolt volt; ha megsejtette, kinézvén a boltajtón, egy szinte idősebb kereskedő (a nevét sajna, már elfeledtem) kitétte neki a bolt elé a kis szalaci széket. Ezen szokott megpihenni és ez így ment a főutcán végig. Szerette, tisztelte mindenki. Ma még a főispán urral sem udvariaskodnak így nemes Debreczen városában.

Ilyen séta alkalmával vásárolta a »melepetést« kedvenc leány unokája részére. Hazakerülvén, mintegy lopva csempészte a holmit az üvegszekrénybe. De úgy ám, hogy rögtön szembe tűnjön!

Mert olyan szokása volt Ida testvéremnek, ha valamit megszeretett a kirakatokban, nem győzte a szépségét leírni a nagymama előtt; amikor is a nagyapa úgy mutatta, hogy ügyet sem vet az egész beszédre. Pedig három vagy négy napra rá csak elkiáltja magát a hógom és felragyog a szeme . . . mert ott mosolygott ki a szekrényből, amire annyira vágyódott.

Amde hiában nézegette az öregeket, az öregek nem árultak el semmit. Végül is oda térdelt a nagyapó elé és ráborult az öreg ember kezére (sejtve, hogy ennek a szerető szive szerezte neki ezt a nagy örömet) és úgy csókolgatta áldott jó kezét.

Ilyen volt a régi módi!

Pedig másként sarkastieus modorú úri ember volt Bottka Lajos, ezért a vármegyén nem is volt népszerű; de tehetsége miatt majdnem nélkülözhetetlen volt a vármegyére.

Vele történt Szatmárvármegye gyűlésén a következő eset:

Bottka Lajos indítványt tett és azt hatalmas érvekkel támogatta. Azonban az ő politikai ellenfele Szerdahelyi táblabíró nem hagyhatta azt szó nélkül (nehogy elfogadják!) tehát nevetségessé akarta tenni, mert érezte maga is, hogy Bottka jól felállított ütegeit nem bírja komoly érvek-

Karácsonyi és Ujévi ajándéknak legalkalmasabb ajándékok arany-, ezüst- és ékszer-
neműekben legolcsóbban **Blau Lipót és Fiai Utódainál** DEBRECZEN,
➔ és legnagyobb választékban **Főter 41.** ➔

Megváltás.

(Prezbiter-választás előtt.)

Csodás ének zendült meg ezerkilencszáz egynehány esztendővel ezelőtt Bethlehem mezejében régen.

„Dicsőség a menyben az Istennek, békesség a földön és az emberekhez jóakarát.”

Ez az ének zendül meg most is a szivekben s az énekkel a megváltás és szabadság utáni régi óhaj.

Mi is szabadság és változás után kívánczunk. Ugy is mint állam, úgy is mint társadalom, úgy is mint ember.

Felgyult szívünkben a keserűség és elégedetlenség. Létérdekeinkben látjuk magunkat fenyegetve, mint nemzet; jogos kívánságaikban megcsalatozva, mint magyarok. De főképen mint emberek vagyunk elhagyatva és állunk a körülöttünk mozgó, törtető tömegben boldogság után epekedve.

Sok bajunk van, a miről állam s a vezetők tehetnek, de legnagyobb, hogy szívünk is beteg s azok az intézmények, a melyek gyógyítást adhatnának, magok is sorvadognak.

Az egyház befolyása a lelkekre szűnőfélben van. Különösen szembeűnő e jelenség, ha a debreczeni nagy református egyház dolgaira gondolunk.

Az egyházi adók nem folynak be rendesen.

Az egyház alapjai az iskolák fentartására nem elegendők s a városi segínyt nagyobb-nagyobb mértékben kénytelen igénybe venni.

Még a polgárok által eddig annyi

kel leszerelni; azért tehát nevétségessé akarta tenni.

Beszédét így végezte be:

Az előttem szóló *batka* táblabíró ur!...

Bottka Lajos közbe szolt:

— *Az én nevem nem batka, hanem Botka!*

Szerdahelyi (kicsinylőleg legyintett a kezével Bottka felé) és folytatja:

— *Mindegy az akár batka, akár Botka.*

Erre nagy nevetés támadt a nemes urak között és Szerdahelyi végre elmondotta, a mit még mondani akart.

Alig ült le Szerdahelyi, Bottka Lajos azonnal szólásra emelkedett, beszédét így kezdvén:

Mély részvételem kell kifejeznem az előttem szóló Szerdahelyi ur tehetsége fellett, hogy egy egyszerű magyar nevet helyesen kiejteni sem képes. Ugyan, mit szólna hozzá, ha őt utánozva . . . Kedves nevének csak egy betűt, az *Sz* utáni *e* helyett *a-t* alkalmaznák? . . . Vagy ez sem tenne semmit? Ez is mindegy lenne? . . . És ráadásul ki is mondotta ilyen változtatással a *Szerdahelyi* nevet.

Erre tört ki a rendekből az igazi kacagás. Csakugy harsogott bele a terem. Protestálhatott már Szerdahelyi. Fenjárom ígének maradt fent a Bottka Lajos mondása felőle.

Morvay Károly.

szeretettel felkarolt ispotályi pénztár is évről-évre apad.

S hogy a kép még szomorubb legyen, az egyház ügyeit igazgató prezbiterium is gyakran felmondja a szolgálatot s alig képes első gyűlésre összejönni.

Mi az oka e jelenségnek, midőn egyébként nem látjuk, hogy a vallásos buzgóság meghanyatlott volna és mint a Csapó- és Homok-kert lakóinál tapasztaljuk, a nép még mindig vágyakozik az evangélium után?

Nincs más, a mostani elvényt, idejét multa rendszerben kell a hibának lenni; a rendszerben, mely nem képes a hívek érdekeit kielégíteni és az egyháztagok érdeklődését felkelteni s mely a mivelt értelmes sziveket egyenesen visszazorítja. Hatalmi és politikai törekvések vergődtek uralomra az egyház életében és ezeknek ott nincsen semmi jogosultságok.

Az igazi vallásos és értelmes elem szorult háttérbe az egyháznál, s ez az oka, hogy e városban lassan tért veszítünk. Vakok vezetnek a szenvedélyes tömeget és mind a ketten verembe esnek.

Nem szabad tovább tétlenül nézni e lassu pusztulást, mely első sorban a város és a magyarság kára, hanem segíteni kell rajta, míg nem késő.

A küszöbön álló prezbiter-választás, mely a ref. egyház híveit decz. 28-dikán az urnához szólítja, a legjobb alkalom arra, hogy az egyház hívei a bajt magok megorvosolják.

E választások eddig a legnagyobb részvételemmel folytak le. Távol maradtak azoktól tüntetőleg az intelligens hívek s ezzel önmaguk okozták a legnagyobb romlást. Ennek nem szabad most megtörténnie. Mozduljanak meg a hívek mint egy ember és az egyház ügyeit igazgató prezbiteriumba olyanokat vigyenek be, a kik vallásukban buzgók, de e mellett elég értelmesek is arra, hogy feladatuknak megfeleljenek s a kikkel az egyházat alkotó minden osztály tagjai lesznek ott képviselve.

Különösen kerüljük pedig az osztályérdeket és az olyan visszahatónak bizonyult pártpolitikát.

Az egyházban, mint a családban, első sorban békének kell uralkodnia.

Ez a kívánság zendül meg a karácsonyi énekekben is. Isten dicsősége, békesség és jóakarát.

Szebb programot ma sem lehetne a hívek elébe tűzni, mint az örök megváltás és szabadság evangéliumát. Ez zendüljön meg most is a szivekben s ezt kövessék a nagy egyház választói és ha csakugyan kívánják a megváltást, megváltatnak; és ha csakugyan keresik a szabadságot, megszabadulnak.

Dr. Ferenczy Gyula.

Debreczeni két nagykereskedőről.

(Thar István 1596. és Töröcsy Mihály 1600—1610 körül.)

Az utolsó évtizedek nagy társadalmi és gazdasági átalakulásában kevesen veszik észre, akik észreveszik is, hallgatnak róla, hogy általában minden téren, de különösen a kereskedelmi és üzleti vállalatokban mind sűrűbben nyomulnak előre új nevek, új emberek s ugyanígy szorulnak háttérbe a törzökös régi családok sarjai. Az ősi Kalmár nemzetségek vagy kihaltak vagy ivadékaik felhagytak a hagyományos tisztos foglalkozással. E változásokban a kereskedői pályának kicsinylése és megvetése ép annyira hibás, mint a mily mértékben terelt el attól egyeseket a kőből megfosztott elszegényedés, a beköltöző idegenek csüggedést nem ismerő kitartása, élelmesebb mozgékony-sága.

Pedig azt, a mit én eddig sokszor állítottam, állítok és ezután is fogok állítani, hogy a régi Debreczen századokon keresztül kiválólag kereskedő és iparos város volt, azt hogy Debreczennek egész multja a magyar fajnak kereskedelemre való rátermettsége mellett bizonyít; azt, hogy Debreczen hajdani virágzására erősen kifejlett kereskedő-szellem segítségével emelkedett, mai gazdaságának alapjait is ezzel rakta le s nagy kiterjedésű határát sokkal inkább a kereskedelem, mint a földmivelés érdekei kedvéért szerezte; sőt azt is, hogy a reformáció korai gyors elterjedése és megizmosodása szoros kapcsolatban állott a kereskedői rendek természetesen szabadabb gondolkodásával, szélesebb látókörével és magasabb műveltségével: sohasem lehet eléggé hangoztatni, tanításul és buzdításul a mostani nemzedék előtt.

A XVI. és XVII. század legfontosabb kiveteli cikke hazánkban a szarvasmarha és juh volt. A kereskedelemnek ezt az akkor legfontosabb ágát III. Ferdinánd uralkodásáig csaknem kizárólag magyar tőzsérek tartották a kezökben. E mozgékony tőzsérek rendjében pedig városi polgárokon kívül nemes emberek köztük főrangúak is: Tökölly Sebestyén, Bethlen Gábor, a Rákócziak és Szriniek tartották. Ez „ország fenntartó hatalmas osztály” soraiban Sopron, Pozsony, Nagy-Szombat, Buda, Komárom, Győr, Fejérvár és Kassa magyar nevű és magyar nyelvű gazdag Kalmárai mellett nem utolsó helyen emlegetettnek a debreczeniek, akik a Tiszántul térséges füves mezőin legelő gulyákat hajtották Bécs vásáraitra.

Ezekről, míg a török hódítás és a nem sokkal később német uralom pusztasággá nem változtatta és nyomoruságba nem döntötte Magyarországot, ezekről mondotta dicsekedve Bajáni Ferencz, Debreczen egyik földesura Szapolyai János király előtt: Aranyak gyűltésében soha nem fáradtam, de van száz olyan jobbágyom, akik egyenkint ezer aranyat a legnagyobb szivességgel kezembe számláltak. Ugyancsak debreczeni kereskedő Vas Istvánról (1557 körüli) följegyezték, hogy saját költségén kétszáz dyalogost tart. Váradon s üzletében Kendy Ferencz, a dús gazdag kalandos erdélyi fő ur hatezer arannyal részes.

Egy másik debreczeni tőzsér Thar István épen így üzlettársa volt a legszerencsésebb marhakereskedőnek, rövid idő alatt főrendek sorában emelkedett Tökölly

Kicsi haszon nagy forgalom!

Ezt az elvet tűzte ki célul a Degenfeld-téren levő „Kendő Királynéhoz” címzett női divat kereskedés, hol minden e szakba vágó árukon kívül felette alkalmas Karácsonyi és Újévi ajándéktárgyak egész halmaza rendkívül olcsón szerezhető be Selyemkendők 60 krtól. Kész női felső ruhák 1 frt 50 krtól. Blousok 65 krtól. — Tisztelettel STEIN LASZLÓ.

Sebestyénnek. Csakugyan a debreczeni egykoru évkönyvek sűrűn emlegetik a nagyszombati hatalmas marhakupeczet, a vitéz kurucz király Tökölly Imre ősapját. Epen akkor, a midőn Tökölly Sebestyén neve a legsűrűbben fordul elő jegyzőkönyveinkben (1571—1573.) Tar István bizonyos tartozásokért a debreczeni tanács előtt kolozsvári Baka Györgynek háromszáz, — a még akkor el nem pusztult Hegyes helységében Szakál Ambrusnak pedig kétszáz szarvas marháját tiltja le.

A ki 330 évvel ezelőtt, miként Tar István senator uram — mert e régi előkelő polgár familia sarja széket ült a 66 tagu senatusban is — 1400—2000 frt erejéig foglalhatja le adósainak javait, az már túllépte a középszerű debreczeni polgár vagyonának átlagos mértékét. Főbiróságot viselt Duskás Ferenczel szemben is megcselekedte ugyanezt, aki éppen akkor lehetőleg valamely üzleti ügyből kifolyólag Báthory Kristófnak is tartozott és István fejedelem testvérét kevéssel az előtt elégitette ki javaiból, hogy a tanács a városra nehezedett sanyargatások orvosolatása végett Konstantinápolyba küldött (1575).

Igaz ugyan, hogy előttünk ismeretlen balsorsu fordulat miatt Tar István hitelezői az ő vagyona ellen is jelentettek be letiltást kisebb-nagyobb összegek erejéig; de azért mikor 1596-ban meghalt, mindazt a gazdag örökséget, körülbelül egy mázsa ezüstneműt, ötven aranyat nyomó lánczot, pogány aranypénzeket, kopasz tallérokat, régiségeket, aranygyűrűket s ezeken felül 6734 frtot, amelyet apósa Posztómethó András deák, mint nagy apa hagyományozott a Tar István gyermekeinek, bár azt az apa — végrendeleti örökös gyermekeinek tutora lévén — „az ő kereskedése közé őgyelítette,“ mégis Király György váradi vicekapitány közbejöttével özvegy Tar Istvánné Posztómethó Katus asszony hiány nélkül kezébe adhatta árvagyermekének, Bolday Farkas deáknénak, Zagyvay Kristófnénak és Tar Gábornak. Az árvák követelését az arany ezüst marhákon kívül egyetlen adóslevél: kassai Molnár Péter adós levele fedezni tudta.

A rohamosan terjeszkedő török hódítás, — a 15 éves nagy háboru (1593—1608) iszonyuan megrontotta a debreczeni kereskedelmet is. Az így szenvedett veszteséget csak gyengén ellensúlyozta az a nyereség, amelyhez a debreczeni republica fél századdal elébb Buda, Szeged és Gyula eleste után ide menekült új polgárok letelepedése által jutott. A XVI. század végéről fenmaradt török levelekben is észrevesszük annak a kétségbeesett állandó panasznak visszhangját, hogy a város lakosai közül a hallatlan zsarolások, dögvész, sáskajárás okozta nyomorúság miatt a város lakosai közül igen sokan elszéledtek, száz meg száz ház üresen áll, pusztulásnak indult. Ez időre esik több tekintélyes kereskedőnek és iparosnak a bátorságosabb felföldre való költözése. Többek között ekkor vándorolt ki (1573-ban) Kádas György senator Sárospatakra, piacutcai házáat is eladván; később (1597) szenttamási Nagy Imre egy ügyes törökvő ifjuval debreczeni Almásy Istvánnal együtt, aki Kassán csakhamar vejévé, messzeelágazó kereskedésében pedig üzlet társává lesz Nagy Imrenek, végre hosszú ideig Kassa város főbiróságát viseli.

Az országos csapások szűkebb körre szoríthatják a debreczeni kalmárok tev-

kenységét, számban és anyagi erőben megfogyaszthatták őket, de meg nem semmisíthették a város kereskedelmét. A tözsérkedés, e mellett a szövött neműek kel, a vassal, sóval, gyapjuval és gyarmatárukkal való kereskedés a XVII. század egész folyamán azok kezében maradt, akik egyuttal a város kormányzását is vezették. E zivataros századnak talán valamennyi főbirája tözsér vagy kalmár, — a senatusban feles számmal ülnek ezek.

Bocskai fejedelmünk idejében igen tekintélyes és nagy tőkével dolgozó kereskedő nálunk nemes *Törösdy Mihály*, akinek összeköttetései Kolozsvártól a bécsi Niederlágig terjedtek, szarvas-marhát és bőrt egyformán nagyban vett és adott.

Megtetszik ez abból az egyezségből, amelylyel egyfelől *Törösdy uram*, másfelől kállai Nagy Demeter az egymás ellen támasztott követelést kölcsönösen elengedik. Emez „az debreczeni törvény helyen valami barom ára dolgából kitött 6300 magyar forint“ -ról mondott le; — viszont *Törösdy* kötelezte magát és maradékit, hogy „azon 1800 frtot, az melyet kállai Nagy Demeteren elért nem keresi,“ hanem ezt elengedi. A békés kiegyezés megtartására pedig „hitök és tisztességek kötése fellett (ki igen nagy) ezer m. forint kötelet vetettek,“ a melyet a megálló fél vagy maradéki a felbontó félén vagy maradékin rögtön megvehessenek.

Tisztességét „ki igen nagy,“ — köttötte le háromszáz év előtt két debreczeni kereskedő arra, hogy kötött alkujokat megtartják. Tisztesség ad szilárd megingathatatlan alapot mindenféle kereskedelemnek.

Tisztesség, hazafiság és magyarság legyen minden időknön keresztül a debreczeni áros nép legszebb ékessége!

Zoltai Lajos.

Rovás-írás.

(A jótékonyaságról.)

Minden időszaknak meg van a maga divatja, szórakozása. A mint a nyári üdülésből haza kerül az előkelőség és sétára kél a korzón a kevésbé előkelő népség is, megkezdődnek a társadalmi tevékenykedések, az őszi és téli időtöltés.

Az elegáns toillettek, divatos felöltök, feltűnő női kalapok állandó szemlélet tárgyai az utcákon, a selyem ruhák és kábitó frizurák a színházban, kávéházakban, hangversenyeken, tánczestélyeken és mindenütt, a hol gömöklyü vállakkal és mosolygó arczokkal megjeleni lehet. Bemutató vizitélések és kedélyes teazsúrok követik egymást, folyik a tracsés a megszólás, meg a pletyka a szalonokban; csendül a pohár a bőséges vacsorák közben, kedélyes és szellemes társalgás folyik a klubokban, kártyapartie, cigány-zene, baccara pezsgő . . .

S mikor a hangulatjeljes karácsonyt hirdetik a fényes kirakatok, megszállja a kultur embert, aki a társaságban robotol, a család asság szentlelke és a sivár szeretet meleg ünnepére, szentkarácsonyra ajándékmeglepetések örömetől zajos a családi fészek, gyermekek vidám szeretésétől hangos a talan egész évben sokszor rideg lakás, mert a szeretet divatja még ott is melegét áraszt, a hol alig van a sziveknek belső hevülése.

Ez a divat kihat a társadalomra, melynek hivatásos jótékonyasági szervei, mint

viharban a szélmalomok vitorlái, ugyancsak működnek ilyenkor. Az annyiszor bortól, sör-től kótyagos asztaltársaságok expialják mámoros esteiket és ejjeleiket egy néhány szegény gyermek fölruházásával, a mily természetesen nagyszabásu ünnepélyességek keretében szónoklatok és eljenzések között szokott lefolyni. A nőegyletek, különféle árvaházak, meg a népkonyha, melegedő szoba, mind-mind megnyitja jótékonyasága zsilipjeit és úgy oszlik meg a társadalmi rend igazságos-sága, hogy az is meg van elégedve, a ki meleg ételt kap, az is, a ki a velejáró dicsőségét szerényen elvállalja.

Hanem ezekben csak a divat működik, de nem a szív, az igazi szeretet jótékony-sága. Itt mindenki csak társadalmi helyzete iránt teljesít kötelességet, de nem a lelke nyilatkozik meg. Az a megható, valódi jótékonyaságot kifejező szeretet, mely adományával nem a nyomor kellemetlen szemlélését igyekszik távol tartani magától, hanem megvonja sajt szája elől a maga által is keservesen megkeresett filérekből azt, a mit szive meghatottsága szerint jótékonyaságra áldoz.

Két kis gyermek, a kinek beteg anyját elvitte a nyomorúság a sirba, alamizsna-kenyérén, idegen szegény család alacsony zurdikjában várta ezt a szent ünnepet, ruha nélkül, remény nélkül, nem tudva, hogy mi lesz sorsa, nem ismerve, hogy van jólét is a világon. A hivatalos apparatus itt egy nagyot nyekkent, megtagadta a további szolgálatot, mert a bizonyítványok, előiratok nem lehettek rendben félesztendő alatt sem. De bizony a karácsony nem vár, a tél sem várát magára, a ruha, meg az ennivaló elengedhetetlen. A hivatalos jótékonyaságnak mindennütt előre ki vannak péczézve a maga határai, kijárva a maga szegényei, mert a mai világban még a karácsonyi ingyen osztott meleg ruhához sem juthat minden szegény, ajánlás nélkül.

Ki kellett vinni a két kis poronty panasztát a piacra. Kit talál szíven a különleges nyomorúsági eset? Bizony a hivatásos jótékonyaság süket, vagy előkelően hallgat. Nehány munkánál görnyedő suszterlegény rakja össze fillereit, egy hajnalig főntszaladgáló pinczér siet adományával elő, megjelenik egy csöpp kis gyermek a város legkülső széléről, a maga fillereivel, a tengődő kisiparos a maga koronájával, meg a nyilvános mulatóhely vidám leányai az összerakott aranyukkal . . .

És végül betörekedik a messze erdő-ségi tanyáról, a mestergerendás, agyagföldes putrik egyszerű szűrös lakói közül egy pár, a tanyasi ember az ő asszonyával; tudakozódni a két árva poronty után, akiknek senkijök, semmijök nincsen; fölfogadják örökbe, mert nekik sincsen senkijök, se kicsi, se nagy, de a két karjuk keresményét szeretettel megakarják osztani.

Ebbe az egyszerű, szegény világba így sugárzik be a karácsonyi szeretet jótékony-sága. Pedig ezek közt a durva külsejű emberek között nincs divatja az alkalmi jöltevésnek, nincs hivalkodó öröm, nincs dicséret, csak — szív.

Azt hinné az ember, hogy csak ott, azok körében teljesítik a társadalmi kötelességek robotját, a hol kedélyes társaságban csendül a pohár szellemes szórakozások mellett folyik a kártyapartie, szól a cigány-zene, mindennapos a baccara, pezsgő . . .

Calamus.

ÉLO VIRÁG ÜZLET.

DEBRECZEN, FÖTÉR 59. SZÁM.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani levágott friss virágaimat. Hosszasszonyi, bálí é-nővnapl csokrokat, moll- és fejdisszeket, virágkossorukat, jardiniere, gyász- és ünnepl kossorukat. Készíték izléseesen és jutányos árban bárhova szállitva, gondosan becsomagolva szép szoba növényeket. Magamat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, tisztelettel

JANATKA ALAJOS, mü- és keresk. kertész.

Vármegyénk és a közelvidék.

Uj vasut. Ujfehértói levelezőnk írja: „Igéretemhez képest bátorokom tudatni Szabolcs-vármegye határozatát a Nagykálló—Ermihályfalva illetve Balkány—Debreczeni vasut ügyében. Szabolcs-vármegye közönsége szótöbbséggel tudomásul vette az állandó választmány javaslatát, illetve a kiküldött bizottság javaslatát elvetette. A nevezett keskeny vágány vasutat az előmunkálati engedélyt élvezők az érdekeltség törzsrészevényei alapján akarták a vasutat megépíteni, a vármegyei állandó választmány és ebből kifolyólag a vármegye közönsége szakított az eddigi uzussal, a kért 200,000 korona hozzájárulást csak az esetben hajlandó megszavazni, ha a vasut részvénytársasági alapon építetik meg. Egyszermind kifogásolták az irányt a merre a vasutat vezetni akarják és drágállotta az előirányzott egységárt kmkint 2600 frt. Most az érdekeltség ebben az irányban fog aktiót kifejteni s reméljük, hogy sikerrel.

Nánási hitélet. A hajdunánási református egyházban f. hó 21-én kezdődött a főgondnok, presbiterok és egyházi képviselők választása, 21-én a szavazólapok adtak be 6 bizottság előtt, 22-én pedig a szavazatok számoltattak össze, melynek vegleges összeállítására benyult a késő esti órákba. Főgondnokká lett Kállay Imre tak. pénztári igazgató most már harmadizban 464 szavazattal. Presbiterokká választottak 645—353 szavazattal a következő egyháztagok: Brassay Károly, ifj. Csohány Ferencz, Csohány József, Kiss László, Kun László, Lakatos Pál, Lente Lajos, Macsi Mihály, Mirkó Sandor, Magi Balint, Nagy Balint, Ötvös Gábor, Papp Lajos, Sebestyén László, Ujvári Béla, K. Varga Sándor, Vitányi József. — Egyházi képviselőkké lettek 352—180 szavazattal: Csujá Balint, Somogyi Gábor, Keki Márton, Kola Imre, Vitéz Imre, Vad Imre, Berencsi András, Mirkó Imre, K. Ötvös Miklós, Ujvárossy Miklós, Hadadi László, Fodor János, Kócs Imre, Debreczeni József, dr. Nagy Gábor, György Pál, Kola Gábor, Sallai Gábor, Mirkó László, Takács Gábor, Kola Mátyás, id. Csohány Ferencz, ifj. Pongor Miklós, Almásy Nagy Gábor, Béres Sándor. Isten áldása legyen ezen újonnan megalakult presbiterium működésén.

Fránya presbiter-választás. A törzsökös hajduvárosban, Hajdunánáson fránya presbiter választás történt. Ezen alkalomból ettek és ittak ott a magyarok, és midőn a potya borból és pálinkából az erős virtus meggyült bennök, a három T. testvérek a templom mellett orvul megtámadták Máró István fodrászt és leütötték a mit sem sejtő hajdupolgárt, kinek a sebért Dr. Ujvárosi Gábor orvos kötözte be. Az ok nélkül virtuskodó hajdukkal a bíróság számol le.

Nánási csendélet. Még csak az hiányzik, hogy a nagy nánási torony tetejéről lelopják a gombot. Ugyanis Hajdunánáson a piacon, már a városházával szemben is bitangkodnak a lopók. Özvegy piaci Nagy Sándornétól (szemben a városházával) 8 darab hizott kacsát, a szomszédjától pedig 20 darab egyéb szárnyas jószágot loptak el. Jellemzi a rendőrség éberségét, hogy éppen a piacon történnek ilyen szemtelen lopások.

Lapunk,

a „Debreczeni Független Ujság“ rövid pályafutása alatt is tanubizonyoságot tett arról, hogy **politikai pártoktól, egyesek és érdekcsoportoktól függetlenül tisztán a közérdeket szolgálja.** Ez a magyarázata a közönség páratlan rokonszenvének, mely a „Debreczeni Független Ujság“ iránt már eddig is megnyilatkozott. A mi lapunk közkedveltségét mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy e rövid idő alatt is **háromezernél több előfizetők jelentkezett** és e szám napról-napra növekszik, ami lapunk életrevalóságának legszebb bizonyítéka és fennállásának legbiztosabb feltétele. Lapunk komoly, hazafias irányú, tudósításaink pontosak és megbízhatók és **e mellett az előfizetési ára is oly csekély, hogy a legszegényebb ember megrendelheti.** Lapunk mai számát 15.000 példányban nyomattuk és a városban minden házhoz megküldöttük. **Mai lapunkhoz levelezőlapokat is mellékelünk, és kérjük olvasóinkat, hogy a mellékelt levelezőlapon tudassák kiadóhivatalunkkal: ohajtják-e járattatni.** A jelentkező előfizetőinknek január elsejéig ingyen küldjük a lapunkat, amelyre havonként **egy koronával** is elfogadjuk előfizetéseket.

Adakozzunk a népkonyhára.

Irta: **Koncz Ákos.**

Elmélkedjünk a szeretet ünnepén a szeretetről. Arról a szeretetről, mely felkeresi a nyomor tanyáját, kenyeret ad az éhezőknek és siet letörölni a szenvedők könnyeit. Arról a szeretetről, mely nem azért ad, hogy dicsérjék, hanem azért mert érző lelkével feltudja fogni a szerencsétlenek jászavát. . . . Arról a szeretetről, mely a keresztyenség talajában fakadt és megtanította az emberiséget arra, hogy akinek a Gondviselés többet adott, az hálálja meg azzal kegyelmét, hogy irgalmát éreztesse a boldogtalanok ezreivel.

A napokban nyílt meg városunkban a **népkonyha.** Már az első napon láttuk, hogy mennyien siettek a szeretet asztalához. Sápadt alakok arcukon az éhség rettenetes nyomaival. Mohón fogyasztották a meleg ételt és szemükben megcsillant a hála könnye. Lélekben áldották a gondviselő istent és a jó emberek könyörületes szívét.

Csak az tudja, hogy mennyi valódi szegény van városunkban, aki a népkonyhára elfárad. Önmagukkal is tehetetlen agok, iskolába járó szegény gyermekek, vakok, bénák és sánták és a sors csapásai alatt korán meghvedett emberek keresik fel a szeretet asztalát; melyet Debreczen sz. kir. város állított és terített fel a téli zord napokra. A népkonyha felett való felügyeletet az idén is a debreczeni jótékony-nőegylet vállalta el és a női szív utólréhetetlen gyöngédségével osztja ki az egészséges táplálékot az éhezőknek.

A keresztyenség szent tanaiból kisugárzó szeretet menti meg az emberiség ezreit a

kétségbeeséstől. És ez a nap, a szeretet napja folyton beragyogja ezt a vén földet. melyet az isteni szeretet váltott meg bűneitől. Két évezred mult el a szeretet Istenének földreszállta óta, a népek milliói változtak életre és halálra, meg ifjodott a sok küzdelemmel látott föld, győzött vagy letiporva vonaglott az Igazság a szerint, amint jök vagy rosszak voltak az emberek, minden megváltozott, csak egy érzés marada tisztán, üdén és érintetlenül: a szeretet által megszentelt részvét és könyörület.

Ez a szeretet teríti fel a szegények asztalát, ez a szeretet menti meg a földig lerokkadt lelkeket a kétségbeeséstől, ez a szeretet tanítja őket hitre az isteni gondviselésben és a reményre a könyörülő szívek jóságában.

Ma midőn ezek és ezek ülnek együtt a családi élet boldogságos csöndességében, ma a szent ünneper, midőn megnyílik a szívünk és a keresztyénségnek fonséges tanait ihletett ajkak magyarázzák Isten templomában, ne feledkezzünk meg a szegényekről szerencsétlenekről. Érezzék jó cselekedeteinket azok, akiknek a szeretet ünnepén is gondoktól sötét a lelkük és nyomortól felhőzött homlokuk. . . . Adjunk feleslegünkből nekik, kik a könyörületre vannak utalva. Legyen a Megváltó születésének napja életükben egy fehér óra, egy nyugvó pont, egy édes, mesnyugtató boldog emlék.

Ennek a szent szeretetnek nevében fordulok városunk nagy közönségéhez. Tudom én azt, hogy mindenki igénybe van véve a szegények részéről. Tudom, hogy ma a humanizmus és kultura éppen azok áldozatkészségét veszik igénybe, akik közepes jövedelemmel rendelkeznek. De azt is tudom, hogy városunk közönségének szíveiben most is él a **szeretet.** Ennek a boldogító, édes érzésnek nevében fordulok a nagyközönséghez esdő szavaimmal, támogassák adományaikkal a népkonyhát, mely a valódi szegények **mentsvára** a téli zord napokban.

Rákóczi szerelme.

Porlepte írásokból krónikát hadd írjunk Rákóczi szerelméről. Mert a hős, a fenséges nemzeti ideál is szeretett. Hozzá méltón. Meleg szívében minden érzés tisztultan fakadt. Nem volt barátja a futó kalandoknak; amit érzett, azt mélyen és igazán érezte. — — —

A XVII. század utolsó negyedében Bécs nem tartozott az erkölcsös városok közé. A szigorú spanyol etikett ugyan sok mindent elfödött, de ma már a história mindent megvilágító fényében meg tudjuk különböztetni a valót a hamistól.

Bécs tele volt mulatni és szórakozni vágyó főurakkal. Az udvar, amelynek csillogásában jól esett sütkérezni, szívesen látta maga körül az ország elejét és az udvari politika elősegítette a szórakozás és mulatás változatosságát. Rákóczi, ki a jezsuiták neuhauseni kolostorából jött a léha élettől pezsgő császárvárosba, sógoránál Aspremont-Reckheim Róbert grófnál találkozott „tout Bécs“-csele. A serdülő ifju nyulánk, karsu termete, villogó szeme szép s szabályos arca, határozott föllépése sokaknak tetszett s rövid időn belül Bécs szép asszonyai bucsut jártak Aspremont grófnak, hogy szemtől-szembe láthassák a Rákóczi-fiut.

Magának Aspremont grófnak is három özvegy nővére lakott Bécsben. Az Althann, Souches és Kollonics-Cavriani grófnok tár-

Ora és ékszer
legjobb, legszebb

Karácsonyi és Ujévi ajándék.

Ébresztő órák **1 frt 70 kr.** Zsebórák **2 frt 50 kr.** Ezüst láncz **1 frt 20 kr.** Arany gyűrű **2 frt.** Ingaóra **6 frt.** Salon óra **10 frt.** Mindennemű órák és ékszerek legolesőbb árban szereshetők be.

Ora és ékszer javítások gyorsan és jutányosan jótállással.

Kurián Gyula

műorás és óra készítő

Debreczen, Piacz-utca 42.

sasága kellemes és új volt a fiatal Rákócziak. Tánca, kártya, színház egymást váltotta föl s olykor-olykor a szürke hétköznapiságban egy-egy nőalak is fölmerült.

Rákóczi kilenc hónapig volt már Bécsben, mikor szívében, mely romlatlan volt és nem, életre fakadt az első s igaz szerelem. Hogy ki volt szerelmének tárgya arról életrajzában gyöngédségből nem szól, de mint később írja, közte és ama nő között ideális vonzalomnál egyéb nem fejlődött soha sem. És ez a tény egymaga világot vet Rákóczi nemes lelkére.

Öt évig volt Rákóczi rabja a szép asszony szemeinek. Eljegyezték Hessen-Darmstadt Magdolna hercegnővel, majd utazni ment és Itália örökké derűs ege alatt sok szépet és nemeset látott. Nápolyból, hol legnagyobb volt az erkölcsi romlottság és legtöbb a szép asszony, Rákóczi sértetlenül távozik. Jegyese hivatalosan egy szőke hercegnő, de az ő fiatal és ábrándokra hajló szíve vissza-vissza gondol egy festőien szép asszonyra . . . Majd mikor hírére veszi jegyese koholt halálhírének, fölbred benne a lelkiismeret és vádolja magát hütlenséggel, hidegséggel. Hazafelé siet, de utközben megismerkedik Hessen Rheinfelsi Charlott-Amalie hercegnéasszonnyal, a ki szívéből kitörölte a mult emlékeit. Ez az aranyhajú s tündöklő kékszemű leányka varázsként hatott a már férfi Rákóczi s tulboldogan akarja őt magának vallani. A hajadon leány, ki a canonisták káptalanában a lelkek ábrándjával csodás világításban látta a jövőt, habozás nélkül lesz Rákóczi jegyese, mert szíve minden sugalmával vonzódik a daliás férfihoz, a ki-ben reményeit, ábrándjait látja valóra válni. Az eljegyzést házasság követte, azután pedig, mert „az ur őt eszközül használta“, szép asszony, szerető hitves szerelmét feláldozta egy nagyobbért, egy igazabbért, a szabadság szerelméért . . .

Ezerhatszázharminc irnak. A krónikás szerint: recrudescunt vulnera inclytae gentis Hungariae . . . Tehát fölrepedeznek a nemes magyar nemzet sebei! Föl, mert ez a nemzet született, hogy éljen, viruljon s nagy legyen. Ármány, cselszövés, erőszak hiú kísérlet mind, mert jött diadalmasan, feltartóztatlanul Rákóczi. „Kinyitá a kikelet“ és Rákóczi beírta a nevét oda, ahonnan soha senki nem törülheti ki. Tengerszéli idő múlásán, kerek kétszáz esztendő ködös látókörén állatom Rákóczi seregét, a mint küzdenek, harcolnak a magyar haza szabadságáért. Rákóczi mindenütt elől megy, mert ő az ország törvényei és alkotmánya szerint jogot és szabadságot keres.

Most ezerkilencszázhárom karácsonya van.

Szabados Gyula.

Debreczenben.

Itt vagyok én itthon. Ide jár a lelkem. Dunaparttól szálló, sűrű izenetben . . . Itt vagyok én itthon. Én Istenem, mint! Minden fa, minden rög nevemen szólít!na!

Mintha föltámadnék, mikor itt időzöm. Nem hiába volt hát a negyedik ösöm. Hajduság homokján talpra termett polgár. Debreczen, mintha csak édes anyám volnál!

Mikor megérkezem: öreg nagy templomod. Áldó szeretettel szemembe mosolyog. Édes anyám hangja csendülő harangja; Édes anyám lelke fehér boltozatja.

Mint nyári fellege harmatozó égnek. Teli van a szívem, mikor ide tér meg. Budapest utcáin fejemet lehajtom . . . Itt meg nekipirul sáppadozó arczom.

Most heviti keblem imádságos öröm; Fájó sebeimet virággal kötözöm . . . S rám borul a bánat majd utavalóra, Mint a csillagos ég felleg-takarója!

Itt vagyok én itthon. Ide jár a lelkem. Dunaparttól szálló sűrű izenetben. Itt vagyok én itthon. Én Istenem, mintha Minden fa, minden rög nevemen szólít!na!

Gyökössy Endre.

Tanuként szereplő fogak.

Rejtélyes bűnperek.

A mult század közepe táján egy bűnpör keltett nagy és méltó feltűnést. Bostonban egyike a leggazdagabb orvosoknak, névszerint dr. Darkman György, egyszer csak eltűnt. Legutoljára dr. Webster W. Jánossal, a Starvard egyetemen a kémia tanárával látták egy tekintélyes férfival, tudással és családapával, ki a 60 év fele járt, s hirneve mocsoktalan volt. Senki se gondolt rá, hogy Darkman ő ölte volna meg. Hanem Webster zilált anyagi viszonyok közt élt, s az eltűntől nagyobb összegű kölcsönt vett fel, melyért ásványgyűjteményét kötötte le zálogul. Még később ugyanarra új adósságot is csinált. Midőn Darkman ezt megtudta, csalást látott a dologban, s a maga pénzét visszakövetelte. Ebből folyólag Webster egy délben meghívta a kollégiumba, a kémiai laboratóriumba, azzal, hogy azt az ügyet majd rendezzi. Midőn hát Darkman után minden kutatás hiába való lett, mégis csak a tanárra irányult a gyanu, s átkutaták laboratóriumát. Ott, szekrényben s másutt, csakugyan egy emberi test különböző részeire akadtak, köztük egy mellkasra, egy mély sebbel a szív táján; aztán az olvasztó kemenczében egy koponya szenesedett maradványaira, némi aranytörmelékre s egy műfogazat égett töredékeire. Webster mindent tagadott, s azt állította, hogy a hullamaradványokat valamely roszakarója csempészhetette hozzá a szomszédos bonczani épületből; s egyuttal a kapusra törekedett a figyelmet irányítani, mint a ki a Darkman feltalálásért családja által kitűzött magas jutalmat ily módon vélte elnyerhetni. Nos, ámbár az egyes holttest-részek a lehetőségig felismerhetetlenekké voltak téve, mégis sikerült bizonyítani, hogy azok a Darkman testi maradványai. Dr. N. C. Keep fogorvos és assistense dr. L. Noble fölismerték az elszenesült maradványokban a műfogakat, a melyeket három évvel azelőtt dr. Darkman számára készítettek. Még meg volt náluk az eredeti fogmintázat, s megtudták mutatni a bírának, hogy a kemenczében talált fogak a mintázat megfelelő helyeibe pontosan beilleszthetők.

Webster tanárt, ki ellen még egyéb körülmények is tanuskodnak, bűnösnek találták s elítélték. Kivégeztesése előtt meg is vallotta, hogy hitelezőjét a köztök keletkezett vita közben ölte meg.

Ez eset, a melynél a fogak oly elhatározó szerepet játszottak, nem áll egymagában. Dr. Amade Oszkár párisi tanár egy a fogról írt művében hasonló esetek egész sorozatát említi.

Élt Baltimore-ban egy Gosz nevű ember, ki kémiai kísérletekkel töltötte az ide-

jét. 1872. február egyik éjjelén tűz támadt villájában, s hire járt, hogy maga Gosz elevenen bennégett. Tényleg a romok közt emberi test darabjaira akadtak. A lábak teljesen meg voltak szenesedve, s az arcz annyira elégye, eltorzulva, hogy a személyazonosság megállapítása lehetetlen volt. Ennek daczára Gosz és rokonai a testet a Goszénak nyilvánították.

Gosz, nem sokkal halála előtt több intézetnél 25 ezer dollár erejéig biztosította az életét neje javára. Ez intézetek igazgatóságai most érdekekben valónak látták, hogy a tényállást pontosabban megismerjék s észleleteik folyamán azon következtetésre jutottak, hogy itt család történt. Törvényes uton felásatták az elégett holttestet, s különösen a fogakat vették vizsgálat alá. Gosz-nét, ki urával 14 évig élt együtt, kikérdezték. Ez kijelenté, hogy férjének természetes jogai voltak; fegfájdalomról sohasem panaszkodott s fogorvossal ügye sohasem volt. Előfogai szabályosan rendezettek s feltűnően szépek voltak. Ez utóbbit más tanuk is bizonyították. A vizsgálat ellenben megállapította, hogy az elégett halála előtt, 16 fogát veszté el s ezek között 2 előfogot is. Azonkívül felső állkapcsában kiterjedt fogfekélyt fedeztek fel, mely igen fájdalmas lehetett s a rágást is okvetlen megnehezítette. Mindezekből azt következtették a biztosítási intézetek képviselői, hogy ez a szerencsétlenül járt nem Gosz volt. Ennek daczára a törvény kötelezé feleiket a biztosítási összeg s kamatai folyósítására, mi ellen aztán azok felebezéssel éltek. Midőn azonban az újabb pör megindulhatott volna, oly körülmények merültek fel, melyek az egész esetnek váratlanul tragikus fordulatot adtak. 1873. júniusban Philadelphian egy szállóban lakást bérelt egy idegen, ki a szálloda könyvébe Wilson A. C. nevet írt be. Pár napra rá megjelent a szállóban Uddersok, Gosz-nak sógora, Wilson után kérdezősködött s később vele együtt eltávozott. Julius 1-én pedig egy pennsylvaniai erdőseben egy, kétségkívül törzsúrás folytán kimúlt, férfi holttestére akadtak. Mindjárt felismerték benne Wilson s azt, hogy a leírás, melyet holttestéről vettek, teljes tökéletesen ráillik a néhai Goszéra. A meggyilkolt fogai feltűnően szépek, szabályosak s épek voltak. A kérdőre vont Uddersok semmi felvilágosítást nem tudott adni, honnan jött ez a teljesen ismeretlen Wilson és hova ment. Azonban most kiderült, hogy Gosz az életbiztosítási intézeteket tényleg be akarta csapni. Ismeretlen holttestet égett el a villában s Uddersok mindenről értesítve s a biztosítási összegben sógorával együtt osztózkodó volt. Ez utóbbi azonban ivásnak adta magát s rajta már a delirum tremens is erőt vett. Mikor Gosz, Wilson név alatt Baltimoreban megjelent, Uddersok attól tartva, hogy sógora részeg állapotában kifecségi a titkot, elhatározta, hogy megszabadul tőle s csakugyan megölte a Philadelphia melletti erdőben. A dráma befejezése: Uddersoknak vesztőhelyre kerülése.

A harapás-nyomok is gyakran lehetővé teszik egy-egy gonosztett felderítését. A sötét eseteket, melyeknél szegény áldozatok halálos kétségbeesésökben gyilkosaikat megharapták, mellőzve, csak az Amade tanártól felhozott egy pár esetre szorítkozunk.

Majland mellett egy mezei lakba tolvajok törtek be, összeszedtek minden érték tárgyat, s végül kenyérre és vajra találva, hatalmasan lakmározni kezdtek. De ekkor jöttek a lakók s a kedélyeskedő tolvajok kezeit odtak. Egy darab vajas kenyéren,

MANDEL és TARSA Debreczen, Piacz-utca 44. sz.

Oriási választék mindennemű női, férfi és gyermek cipőkben, valamint csizmákban a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Mérték szerinti megrendelések (kényes lábakra is) saját műhelyünkben készülnek.

Kitűnő minőség! Verseny árak! Elegáns forma!

mit az asztal alatt fedeztek fel, ott volt a tolvajok egyikének pontos foglenyomata. E nyomokról a törvény egy fogorvossal gipsz mintázatot öntetett, s az ennek megfelelőleg készült ellenmintázat alkalmazása által a tolvaj szerencsésen megkerült.

Egy más esetben almába harapás vezetett a tolvaj felismerésére.

De nem csak bűntügyekben, rendes polgári perekben is elégszer történt, hogy elhaltak, szerencsétlenül jártak személyazonosságát meg lehetett állapítani a fogak segítségével akkor, mikor már minden egyéb próba meddőnek bizonyult. Évekkel ezelőtt Dowel Henry, egy gazdag angol oroszlanvadászatra utazott Abessiniába. Az expedícióban, melyben Dowel asszony is részt vett, nyoma veszett, s az a híre járt, hogy a benszülöttek mérszárólták le. Hanem Dowel nagy vagyont hagyott hátra, mit most testvérei voltak öröklendők. Ezek egyike Abessiniába ment, adatokat gyűjteni fivére haláláról.

Az eltűntek nyomait követve, végre egy törzsfőnökhöz érkezett, ki az ő tiszteletére ünnepélyes vendégséget csapott. Most ez a Dowel amulva ismerte fel a törzsfőnök egyik neijének a fején sógnője kék szatin kalapját. A gonosz tett nyilvánvalóvá lőn s a törzsfőnök a többek közt azt is megvallotta, hogy a legyilkoltak koponyái egy templomban vannak felfüggesztve. Dowel oda ment s beható kutatás után kikereste fivére koponyáját. A koponyát magával vitte Angolországba annak bizonyosságául, hogy fivére csakugyan elhalt, s ez a koponyája. De a törvényszék ezt nem fogadta el elegendő bizonyítékul. Akkor az örökösök azon fogorvoshoz fordultak, ki a meggyilkoltak, elutazása előtt néhány fogát kihuzta, néhány más pedig beblombirozott. Még meg volt nála a fogsor viaszlenyomata, s midőn ezt a koponyával összehasonlítá, kész volt az esküre, hogy az Abessiniából hozott koponya valóban a Dowel Henry-é. Ezzel a haláleset minden kétségen kívülé lőn, s az örökség felosztásának mi sem állt útjában.

1897 május 4-én Párisban a jótékonybazar égésekor 126 ember veszett oda. Körülbelül 30 hullá annyira össze volt égve, hogy azonosságuk felderítésére hiányzott a legcsekélyebb támpont.

Akkor a paraguay-i konzul tanácsára azon fogorvosokat hívták fel, kik annak idején ama szerencsétleneket kezelték. S így találta meg a többek közt, az alenconi hercegnőnek, Erzsébet királynőnk testvérének hulláját is az ő saját fogorvosa dr. Davenport.

UJDONSÁGOK.

— Vasárnapi istentiszteletek. A reformátusoknál. A debreczeni református híveknél ünnep első napján reggel 9 órakor minden templomban Urvacsor osztás lesz. A nagytemplomban prédikál Jánosy Zoltán lelkész, agendázik Simon Elek esk. felügyelő. Kistemplomban prédikál Csighy Andor s. lelkész, agendázik Dicsőfy József lelkész. Kossuth-utcai templomban prédikál Szele György lelkész, agendázik Nagy József képezdei tanár. Ispotályban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, agendázik Sáfrán Lajos leányisk. tanár. Szegényházban prédikál és urvacsorát oszt Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Homokkertben prédikál és urvacsorát oszt dr. Ferenczy Gyula főiskolai tanár. Csapókerben prédikál és urvacsorát oszt Kovács János népisk. felügyelő. I. nap délután és II. nap délelőtt és délután az istentiszteleteket a legátusok végzik. Ezen

hírről kapcsolatban megemlítjük, hogy a Kossuth-u. templomban ugy karácsonkor, mint az év utolsó vasárnapján és az év utolsó estéjén Szele György lelkész végzi az istentiszteleteket. Az ispotályi templomban pedig — ugyanezen a napokon K. Tóth Kálmán lelkész végzi az ur szolgálatát.

Római katolikusoknál. A karácsonyi szent ünnepek alkalmából az istentiszteletek a helybeli róm. kath. templomban a következő sorrendben tartatnak: I. napon — pénteken: Csütörtökön éjjel 11 órakor a Megváltó születésének várása imák és énekek között. 12 órakor angyalok miséje, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost kanonok segédlettel. Reggeli 6 órakor pásztormise. 7-kor, 8-kor, háromnegyed 11-kor és fél 12-kor csöndes sz. misék. D. e. 9 órakor ünnepélyes nagymise, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok segédlettel, utána ugyanő ünnepi beszédet mond. D. u. 3 órakor nagy vecsernye. Háromnegyed négykor szent beszéd, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok. Utána szent olvasó. II napon — szombaton: D. e. 6. 7. 8. háromnegyed 11-kor és fél 12-kor csöndes sz. misék. D. e. 9 órakor ünnepélyes nagymise, tartja: Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok segédlettel, utána ugyanő ünnepi beszédet mond. D. u. 3 órakor nagy vecsernye, utána rózsafüzér. III. napon — vasárnapon: D. e. 6. 7. 8. háromnegyed 11-kor és fél 12 kor csöndes szent misék. D. e. 9 órakor nagy mise tartja: Wolafka Nándor v. püspök, prépost-kanonok segédlettel, utána szent beszédet mond: Nyári Ignác. D. u. 3 órakor litánia, utána szent olvasó.

Az Evangélikusoknál. Az ágost. hitv. evang. templomban karácsony első napján, pénteken d. e. 10 órakor: Materny Lajos főesperes, d. e. 11 órakor urvacSOR, az agendát végzi Materny Lajos főesperes, d. u. 3 órakor Máté Károly segédlelkész. Karácsony második napján, szombaton d. e. 10 órakor: Materny Lajos főesperes, d. e. 11 órakor urvacSOR, osztja Máté Károly segédlelkész; d. u. 3 órakor ima. Vasárnap d. e. 10 órakor Máté Károly segédlelkész; d. u. 3 órakor ima.

— Elkeseredett katonák. A három évet kiszolgált, öreg katonák közt, akiket jogtalanul visszatartottak a szolgálatban, egyre nagyobb az elkeseredés. A hazakivánczó „öreg“ katonák minden ezredben forronganak, sőt akadnak elszántak, akik az engedelmséget nyíltan is megtagadják, nem törődve a súlyos következményekkel. Ma, karácsony előestéjén a debreczeni katonai fogház ajtaja ismét négy szegény öreg katonára mögött záródott be. Kettő közös hadseregbeli baka, kettő Vilmos-husár. Vajjon a megváltás örömmünnepe mikor virrad föl nekik, rablánczot csörgető, feketesárga zászló alatt szolgáló szegény magyaroknak? A szenvedések pohara telik-telik vad keserűséggel . . .

— Az ev. ref. egyetem ügye. Az újabb adományokról. — Minden jel arra vall, hogy a debreczeni ev. egyetem ügye rohamosan halad előre a megvalósulás felé. Nincs hét, hogy híret ne vennők nagyobb szabásu alapítványnak. Az újabb egyetemi alapítvány: néhai Széles Lajos dobozi ev. ref. lelkészé, aki még 1894. évben Alcsuton kell végrendeletében, — a melynek egyik tanuja főiskolánk egykori kiváló növendéke, Mészöly Győző ev. ref. lelkész, — a debreczeni egyetemre tízezer korona takarékpénztárilag kezelt összeget hagyományozott. Az egyszerű, de az ügy iránti meleg szeretet sugárzó végrendelet ide vonatkozó szövege így hangzik: „Azon 5000 osztrakértékű forintot, azaz 10,000 koronát, a mely jelen-

leg a budapesti első takarékpénztárban 1418. sz. a. van, halálom után egyenesen hagyományozom a debreczeni ev. ref. kollégium részére, azért, hogy annak egyetemi rangra emeléséhez én is tisztelettel néhány fillérrel járuljak“. Valóban puritán lélekre való egyszerű, de sokat mondó szavak. A végrendeletet azonban időközben perrel támadták meg 1897-ben. A döntő ítélet a kuriától most érkezett le, melylyel a végrendelet ellen emelt kifogások teljesen elutasítván, főiskolánk e k szpénzben elhelyezett adományának a létesítendő egyetem céljaira birtokába jutott. Hogy a létesítendő debreczeni egyetem iránt, mint általában ezen főiskola iránt mily melegen érzett ez az egyszerű kálvinista pap, — meghatólag bizonyítják ugyanezen végrendeletnek következő záró szavai: „Egyébb készpénzem és ingóságomról majd a pót-végrendeletben fogok és kívánok intézkedni. Ezt leginkább a debreczeni főiskola érdekében teszem!“ Ez az alapítvány a kamatok kamataival ma már a 15.000 koronát is meghaladja. De a kollégium részére is érkezett újabb alapítvány. A kunszentmártoni járásbíró, mint hagyatéki bíróság ér esítette kollégiumi ügyészünket, hogy Nagy Sándor volt tiszarévi ev. ref. lelkész hagyatékából kétezer korona, mint Nagy Sándor által a debreczeni főiskolának hagyományozott összeg a szarvasi adópénztárból a kollégium megbízottja által azonnal felvehető. A végrendelet ide vonatkozó része így hangzik: „A debreczeni főiskola iránt hálás kegyelem jeléül, mint annak egykori növendéke 2000 szóval kétezer korona alapítványt teszek, oly célból, hogy azok évenkénti kamata ösztöndíjjul egy jó igyekezetű, szegénysorsu, bármely tanfolyamon levő tanulóknak adassék. Elsőbbség adatván a rokonoknak; ezek nem léteben a heves-nagykunsági egyházmegyebeli — különösen a nagyrévi, tiszakürti és tiszauri születésűeknek“. Az áldozatkészségnek ezen kiapadhatatlan forrása évszázadok óta ontja áldásait a közézelők érdekében. Csak ezen az uton tovább és meg lesz az ev. ref. egyetem.

— Hajléktalanok menhelye. A városi tanács ünnep előtti ülésén foglalkozott a hajléktalanok ügyével azon jelentés alapján, melyet Vegh Gyula h. főkapitány tett a tanácsnak a menhely fölállítása érdekében. Az ügyet Oláh Károly tanácsnok ismertette. A hajléktalanok menhelyére, különösen a téli hónapokban, föltétlenül szükség van; mert a rendőrségi börtönben még a fele se fér el az utcára kiszorultaknak. Lőrincz Mihály Atilla-tér 2. sz. a. vendéglős három tágas termet ajánlott föl havi 60 korona bérért e célra. A világítást és fűtést a város eszközölné, valamint szükséges volna 30 darab szalmazsák beszerzése. A hajléktalanok menhelyét a nappali órákban melegező szobák gyanánt lehetne felhasználni. A menhelyre január, február és márczius hónapokban lenne leginkább szükség.

— Új gyógyszer-árszabály. A belügyminisztertől a városhoz ma körrendelet érkezett, amelylyel — az eddigi gyógyszer árszabályt hatályon kívül helyezi s új árszabályt léptet életbe 1904 január 1-től fogva. Együttal ujonan és igen részletesen

Báli és alkalmi Lack- és Chevró
cipők hölgyek és urak Neumann Testvérek
részére Tisza-palota szerezhető be.

szabályozza a gyógyszerek kiszolgáltatása körül követendő pontos és lelkiismeretes eljárást is.

— **Az új főispán,** Domahidy Elemér f. hó 28-dikán Debreczenbe érkezik. Az új főispán beiktatását pedig január hó 12-dik napjára tervezik.

— **Karácsonyestéje a róm. kath. jótékonyági intézeteiben.** Emberbarati érzésünk soha máskor nem nyilatkozik úgy meg, mint karácsonykor. Mikor az ég leszáll az emberhez, akkor az ember inkább leereszkedik embertársaihoz. Be kár, hogy évenként csak egyszer van a szeretete nagy sátoros ünnepe. Mindjárt nem lenne annyi elesett, szenvedő és árva. Városunk összes jótékonyági intézeteiben karácsonylák voltak felállítva tegnap, alattuk ruhákkal és élelmiszerekkel, melyeket a jószívű emberek hordtak össze a nyomor emberei számára. Ezek egyenként is megérdemelnék ugyan, hogy nevüket felemlítsük, ám sajnos helyszűke miatt csak általánosságra szorítkozhatunk. A *szent Vincze-egylet* útján Dr. Wolafka Nándor püspök 90 szegényt látott el élelmiszerekkel az ünnepekre. — A *szegényháznak* özv. Boczkó Sámuelné 50 koronát küldött az ápoltak közti kiosztás végett. — A *szent Anna-utcai leányiskolák* szegény gyermekei számára a jószívű emberbarátok 522 koronát adományoztak amelyen 94 ruha, 1 kabát és 81 pár cipő vásároltatott. — A *fiú-iskolákban* kiosztott 26 kabát, 3 nadrág, 1 sapka és 80 pár csizma összesen 657 kor. 12 fill. értékben. A legnagyobb mérvű jótékonyágot mégis a *Svetics-zárda* gyakorolt. Kedves növendékei buzgalkodásával egymaga 1062 koronát gyűjtött a szegényeknek, amelyen ruha-anyagot vásárolt s abból a ruhákat az apácák és növendékek maguk varták. Felsőruhát kapott 75, férfi kabátot 20, alsóruhát 30, harisnyát 20, sapkát 30, nagykendőt 6, cipőt és csizmát 115 szegény gyermek. A *Terézianum-árvaház* összes árváit, számszerint 29-et új ruhával és lábbelivel látta el az árvaellátó alaphól. — Hogy is mondja a biblia? Az Urnak ad kölesön, a ki a szegényen könyörül. Ő fizessen meg a jóléti emberbarátoknak!

— **Hírek az anyakönyvvezetői hivatalból.** A mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: *Sarkadi Mária* ev. ref. 8 napos, *Ujvári Sándorné* ev. ref. 59 éves, *Kostya János* róm. kath. 82 éves, *Kiss Mária* ev. ref. 48 éves. — Eljegyzések karácsony hetében: *Szura Andras* gör. kath. pinczer, *Varga Anna* róm. kath., *Makai József* ev. ref. napszámos, *Szűcs Erzsébet* ev. ref., *Pál József* ev. ref. kőműves segéd, *Jeremiás Róza* ev. ref. dohánygyári munkásleány, *Kovács László* számadó juhász, *Kiss Erzsébet* ev. ref., *Takács József* ev. ref. hentes, *Elefánt Lajos* izr. talabudista, *Valler Zali* izr., *Burai Erzsébet* ev. ref., *Veres Károly* petroleum ügynök ev. ref., *Nagy Julianna* ev. ref. — Házasságok: Dr. *Keleti Mór* Márkus izr. budapesti ügyvéd nőül vette özv. *Brammer Henrikné Kellner Emmát* izr.; *Rosenberg József* izr. államasuti hivatalnok Deésről *Strausz Szeréna* izr. Karád, *Hollesovszky Lajos* róm. kath. *Csávási Bod Ida*, Juliannát, *Kerekes Andras* róm. kath. *Kozma Margitot*; *Béress Antal* róm. kath. cipész *Király Mariát* ev. ref., *Krizsek Venczel* róm. kath. özv. *Fazekas Jánosné Szűcs Juliannát* róm. kath., *Mike János* ev. ref. földbirtokos *Óri Erzsébetet* ev. ref.

— **Csokonai lapok** czimen szép irodalmi folyóirat indult meg Debreczenben, a melynek a szerkesztője a jeles költő *Rudnyánszky Gyula*. Havonta kétszer jelenik meg. Ez az ifju ujság külső kiállításával is elismerést érdemel. Az irodalom terén mindenestre nagy és szükséges hivatást fog betölteni a bírálataival, ha azok pártatlan bírálatok lesznek; mi különben őszintén örvendünk, hogy a vezérszerepre hivatott magyar költő végre szabad-szóhoz juthatott és egy saját legjobb meggyőződése és izlése szerinti ujságban fejtheti ki az ő kiforrott, magyar erőben gazdag véleményét. Ez a nemcsak tartalomra, de kiállítására is szép irodalmi ujság a lapkiadótulajdonost, *Morvay Zoltánt* is dicséri. Ajánljuk az irodalom barátjainak. A Csokonai-nyomdában lehet előfizetni a szép kötetre, a melyből egy füzet csupán 50 fillérbe kerül.

— **Belépés a Zion egyletbe.** A Zion debr. betegsegélyző egylet kötelekéke való belépést megkönnyíteni óhajván, ezenel közhirre teszi, hogy mindazoknak, a kik belépésüket 1904. évi jan. 15-ig bejelentik, a szokásos 6 kor. felvételi díj elengedtetik. Belépési iv, alapszab. és bővebb felvilágosítás kaphatók az egyleti helyiségben. Nyitva d. u. 6-7 óra közt. A választmány.

— **Leleplezett hazárdjátékosok.** A rendőrség végre valahára szigoruan kezdi teljesíteni a törvények által előirt köteleességét, hogy véget vessen a már veszedelmesen elharapódzott hazárdjátékosok üzelmének, amelynek következtében már oly sokan jutottak kol-dusbotra és züllöttek el. A hazárdjáték utálatos szenvedély, mely számtalan család boldogságát dulta fel és sok boldog házi tűzhelyett a nyomor és siralom tanyájává. Debreczenben a hazárdjátékosok eddig csaknem nyiltan üzték, utóbb pedig már az Arany Bikában egész rendszeresen járta a „bigli-bank“. A hazárdjátékosok egymás és mások kifosztására valóságos szövetkezetet létesítettek. A „biglibank-szövetkezet“ zárt ajtók mögött működött, mignem az éjjel a rendőrség rajtok nem ütött. Csupa uri embert talált a rendőrség, számszerint hatot és pedig N. A. G. A. L. G. S. K. S. A. S. és P. Gy. urakat, a kiket a rendőrség hazárdjátékban való részvétel miatt kihágásért fog felelősségre vonni. Az illetők neveit most ez egyszer csupán kiméletből hallgatjuk el. De azért van még szavunk a dolgozhoz. Köztudomásu ugyanis, hogy az „Arany Bika“ a város tulajdona és a város hatósága pillanatig sem türheti, hogy a tulajdonát képező szálló hazárdjátékosok — kártyabarlangjává váljék. Egyébként úgy értesülünk, hogy a „bigli-bank“-nak több áldozata is van már, akik tekintélyes összegeket veszítettek. **Eloárjuk a rendőrségtől,** hogy

nem csupán érzékeny bírsággal bünteti a hazárdjátékosokat, hanem *az első-rást is* alkalmazza a visszaesőkkel szemben.

— **Egy irónó balesete.** Egy kedves, egy bájos fiatal asszonykának a szomorító balesetéről adunk hírt, a ki a mi lapunk szeretett munkatársa is. *Zih Sándorné* irónó (a berettyóújfalusi ev. ref. lelkész neje), a mi kedves dolgozótársunk, ez a kedves fiatal asszony nehéz beteg. Egy véletlen lépéssel a lábát törte el, — a hírt őszinte részvétellel hozzuk tudomására az olvasóknak.

— **Függetlenségi bál.** A debreczeni függetlenségi és 48-as párt bálja mindig a leglátogatottabb mulatsága a farsangnak. Nemcsak Debreczen város, hanem messzi vidék közönsége eljö évről-évre a függetlenségi bálra, amelyet az idén január 7-én tart meg a párt az „Arany Bika“ disztermében. Belépőjegy személyenként 2 korona. Jegyek előre válthatók a függetlenségi körben.

— **Tormatolvaj.** Juhász Sándor csigekerti magyar megneszelte, hogy *Juhász Gergely* két zsák finom tormát ázott el a homokba. A minap éjjel kiásta és a 468 szál tormát ellopta. De rajta vesztett a rendőrség kinyomozta.

— **Szegények karácsonya.** Szegények segélyezésére és telruházasára a következő adományokat kaptam: a rendőrség tiszti karától koszorúmegváltás czimén *Végh Gyula* h. főkapitány útján 25 kor. egy szegény evang. család részére az ágost. hitv. ev. egyháztól 30 kor. a filléregylettől ruhaneműkre 50 kor. egy magát megnevezni nem akaró családól 10 kor. Karácsonyfára *Ormós Gáborné* unótól 5 kor. özv. *Boczkó Sámuelné* és *Thieszen Arthurné* urnóktól 4-4 kor. Összesen 128 koronát. Ebből kapott egy kereset nélküli özvegy kinek 2 gyermeke van, 25 koronát, 3 szegény család 10 koronával 30 koronát, 4 gyermek téli köpenyegét, 3 gyermek téli ruhát, 15 gyermek 2-2 pár teli harisnyát. Fogadják a jószívű emberbarátok kegyes adományaikért a szegények nevében is hálás köszönetünket. Debreczen, 1903 decz. 24. Materny Lajos ág. ev. lelkész.

— **Boglya-kemence mellől** című kötetem megjelent. Tisztelettel tudatom a megrendelőkkel, hogy e hó folyamán (az ünnepek után) fogják kézbesíteni. Tisztelettel *ifjabb Mórincz Pál*.

— **Hajdumegyei Népbank,** mint szövetkezet czéggel alakult pénztézetnél a befizetések már megkezdődtek és eddig is oly szép eredmény mutatkozik, hogy az intézet már is a legszebb előjelekkel kezdi még működését. Előfizetések naponta eszközölhetők a hivatalos órák (d. e. 9-12. d. u. 3-6-ig) az ünnepnapok kivételével a szövetkezetnek Piacz u. 27 sz. a. (a fő-tőzsde kereszt épületében) levő hivatalos helyiségében.

— **Karikás.** A vidékünkön legelterjedtebb és közkedvelt debreczeni élclap karácsonyi száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Az élclap változóban érdemes a pártolásra. Előfizetési ára negyedévre egy korona 25 fillér. A szerkesztőség és kiadóhivatal Miklós-utca 1. szám alatt van.

Kostya János

arany, ezüst ékszerek és zseborák nagyraktára
Debreczen, Széchenyi-utca 1. szám, a ref. kistemplom mellett.

Ajánlom a n. é. közönség b. figyelmébe *Karácsonyi és Újévi,* valamint más alkalmi czélokra minden e szakmába tartozó ékszer áruimat a legfinomabb kivitelben, jótállás mellett.

Uj ékszerek készítését, javításokat, átalakításokat pontosan és olcsó árban saját műhelyemben készítek.

— **A nyomor hadserege.** A dicsekedve emlegetett hortobágyi kövér kánahán mellékén sok a rongyos, a koldus ember. Az istápolásra szorult nyomorultak közül több mint 600 jelent meg a városháza udvarán a segítség-pénz kiosztásakor. Nehány száz koronát osztogattak ki. De egyszerűen megdöbentő volt a nyomornak ez a hadserege. Az ugynevezett „Árva” vármegyében sem igen kerül rongyosabb csapat.

— **Hadkötelesek összeírása.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur a hadkötelesek összeírását elrendelvé, felhivatnak a városunkban illetőséggel bíró, valamint városunkban tartózkodó idegen illetőségű hadkötelesek, kik 1880, 1881, 1882 és 1883. évben születettek, hogy összeírásuk végett a katonai és illetőségi ügyosztálynál még e hó folyamán annyival is inkább jelentkezzenek, mivel ezen jelentkezés elmulasztása esetén a Védőtörvény 35 ik szakasza alapján felelősségre fognak vonatni s ha mulasztásukat kellően nem igazolják, tíz koronától kétszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal fognak büntettetui. A városunkból távol levő s debreczeni illetőséggel bíró hadkötelesek helyett a jelentkezést szüleik, vagy megbízottaik is teljesíthetik, esetleg a távol levő hadkötelesek írásban jelentkezhetnek. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

— **Két betegpénztár harca.** A kerületi betegpénztár és az ipartestületi betegpénztár állandóan hadilábon állanak egymással. Az összekocczanások napirenden is vannak emiatt, sőt annyira kiélesedett már a kölcsönös vetélykedés, hogy egész sereg panasza van a kereskedelemügyi kormány előtt. A legujabb eset **Fenyő Samu** üzletvezető, a ki a **Neuländer J.** budapesti szabócég debreczeni képviselője. Fenyő a kerületi pénztárba önként beiratkozott, bár nem lett volna köteles vele, mert az évi fizetése 2400 korona. Ennek dacára a debreczeni ipartestület betegpénztára világosan kifejezett akarata ellenére beíratta, sőt az esedékes díjak befizetésére is kötelezni akarta holott semmi joga nincs a belépésre kényszeríteni 2400 korona évi fizetéssel bíró üzletvezetőt a törvény értelmében. **Fenyő** azonban nem fizetett és szembeszállt az ipartestülettel, egyben pedig följelentést intézett a kereskedelmi miniszterhez.

— **Az inséges anya.** A nagy nyomorba jutott **Kozák Agnes** számára, aki csecsszopó magzatával rémes nyomorban él és táplálni is alig tudja elernyedni emlível, lévén maga inségviselt és beteg, a mai napon **Hoffmann** és **Kronovitz**-től 2 koronát, **N. N.**-től 1 koronát kaptunk s ez összeget az inséges anya kezeihez juttattuk. Az irgalmasság nevében kérjük a jószívű emberbarátokat, a megváltó szeretet ünnepén ne hagyják éhezni csecsemőjével a szegény asszonyt. Juttassák adományait vagy la punk kiadóhivatalához vagy pedig a szegény asszonyhoz **Darabos u. 21.** szám alá. A szegény asszonyra és ártatlan csecsemőjére ráferne a meleg téli gunya is. Adjatok, adjatok, amit isten adott . . .

— **Jelentés a légszeszgyárról.** A városi légszeszgyár 1903. évi novemberi üzeme erős fejlődés jellegét mutatja. Az összes gáztermelés megközelítette a 150,000 köbmétert, ebből az utcza világítás 23,775 m. volt, a mit 641 utcai lámpa (tavaly 569) fogyasztott el. A magánosok gázfogyasztása 115,161 m³, 19.2%-al több, mint

tavaly. Köszén fogyasztás 4532 mázsa, pirszén termelés 2720 mázsa, eladás 1881 mázsa, a többi eltüzeltetett a retorták alatt. Ujjonnan szereltetett a magánosoknak mintegy 100 lámpa, 10 forraló és melegítő, 6 gázkandalló, melynek összes költsége 5800 korona. November folyamán a városi üzlet új tágasabb helyiségbe költözött a **Piac u. 81.** sz. alá és ez alkalommal a gázszelvényi szolgálat teljesebbé tételére nagyobb szabású intézkedések történtek. A közönség figyelme ezuttal is felhívatik, hogy bármilyen világitási zavar esetén forduljanak azonnal a telefonon vagy egyéb úton a városi üzlethez, ahol éjjel-nappali készenlét van rendszeresítve. Ily módon leghamarabb elhárítható a hiba, mely tapasztalat szerint legtöbbször az **Auer** égők piszokkal való eltömődéséből ered és soha se a gáz hiányából. Egyébiránt a városi üzletben mostantól fogva a gázellenőrző **K. Kiss József** tanárnak vizsgálati napi jelentései közszemlére lesznek téve, ugyszintén, az utcai lámpák világitási naptára is, hogy a közönség a gyártás és utca világítás helyességéről bármikor meggyőződést szerezhesen.

— **Felolvasás a ker. ifjak társulatában.** A kereskedő ifjak társulata karácsony másodnapján **József főherceg-utcai** helyiségében felolvasást rendez, mely iránt kereskedőink körében általános az érdeklődés, mivel egyidejűleg a teljes vasárnapi munkaszünet kérdése kerül megvitatás alá. A felolvasás műsora a következő: **Vonós** négyes előadja a társulat zenekara. **Humoros** felolvasás: tartja **Weisz Lajos**. **Celló** szóló: előadja **Szenes Jenő**. **Felolvasás** a vasárnapi munkaszünetről: **Müller Győző**.

— **Szylvester-estélyek.** A debreczeni „**Petőfi Dalkör**” december hó 30. dikhán szerdán, az „**Arany-Bika** szálloda disztermében, a **Petőfi-serleg** javára rendez dal-, zene-, szavalat és tánczezel egybekötött **Szylvester** előestélyt a következő műsorral: **Nyitány**. Magyar testvérek zenekarától. **Győzelmű dal**. **Hubertól**. **Előadja: a Petőfi dalkör**. **Népdalegyveleg**. (Vásárhelyi sétatéren stb.) **Előadja a dalkör**. **Vig szavalat**. **Kiss László** joghallgató urtól. **Kossuth-nóta**. **Gaál**. **Előadja a dalkör**. **Népdalok**. (Jaj de busan harangoznak Tarjában stb.) **Előadja a Petőfi dalkör**: — Végül a „**Kossuth Dal kör**” december hó 31-én **Kökert Gusztáv** karnagy vezetése alatt és **Kiss Réla** kedvelt zenekarának közreműködése mellett a „**Bika**” szálloda disztermében tart tombolával egybekötött szylvester-esti zártkörű dalestélyt, melynek műsora a következő: **Nyitány**. **Kiss Béla** és zenekara által. **Kossuth induló**. **Mérytől**; előadja a dalkör. **Werner bucsudala**, a **Säckingeni trombitásból Nessler**től; énekli: **Grád Rezső** működő tag; zongorán kíséri: **Kökert Gusztáv** karnagy. „**Zord lakomnak**”, népdalegyveleg **Méder Mihály**tól, előadja a dalkör. **Bujdosó Rákóczi**; szavalat, előadja: **Hosszu István** működő tag. „**Rákóczi trombitája**”, **B. Szabó Imrétől**, énekli: **Boross Ferencz** működő tag, zongorán kíséri: **Kökert Gusztáv** karnagy. „**Éji zene**”, **Härtel A.** tól, előadja a dalkör. **Tombola** az új év kezdetével. **Műsor után táncz**.

— **Iparos ifjak Rákóczi ünnepe.** Nagy Rákóczi Ferencz dicső szabadságharcának 200 évfordulóját országszerte megünnepelték. E hó 27-én a debreczeni iparos ifjak önképző egyesülete is megünnepeli. Hány ajakról elhangzott ez évben azon eszme, hogy hozzuk haza a dicső fejedelem szent hamvait? Talán a magyar társadalom meg fogja érteni azt, hogy ez a küzdelem

a melyet most vivunk szabadságunkért, nyelünkért, nem más, mint az évszázados sebek felujhodása.

— **Dal és tánczeztély.** Az ó esztendőt vig nótával, tánczezel temetik a debreczeni dalegyletek. A **Munkás Dalegylet** december hó 26-án, karácsony másodnapján az „**az Arany Bika**” disztermében **Keller Sándor** egyleti karnagy vezetésével **Veres Tóni** hajdu bösörményi zenekarának közreműködésével zártkörű Dalestélyt rendez, a következő műsorral: **Nyitány**. **Vörös Tóni** bösörményi zenekarától. **Dalünnepe**. **Therntől**; előadja: a dalegylet. **Népdal egyveleg . . . Hoppétől**; előadja: a dalegylet. **Bár merre jár . . . Lányitól**; előadja: a dalegylet. **Magyar dalok . . . Megyesitől**; előadja: a dalegylet. **Régi nóta . . . Lányitól**; előadja: a dalegylet. **Rákóczi-induló** **Hubertól**; zenekisérettel előadja: a dalegylet.

— **Könyvkötészet-i remek munka.** A zenedei tanári kar által **Simonffy Emil** igazgató jubileumára készített arczkép album, melyet **Dávidházy Kálmán** könyvkötő és diszműves tervezett és készített figyelemre méltó szabadkézi bőr plastikai munka pár napig látható lesz a **Zádor Lajos** czég kirakatában.

— **Adományok.** A siketnémák karácsonyfájára még a következő adományok folytak be: **Lendvay Kálmán** vendég és 2 kor., **Imre János** 3 kor., **Dézsí Lászlóné** 2 kor., **Füstös testvérek** 4 kor., **Dr. Popper Alajosné** 4 kor., **Füleky Pálné** 4 kor., **Fodor Józsefné** 2 kor., **Orgován István** 2 kor., **Könyves Tóth Kálmán** 3 kor., **Gaál András** 4 kor., **Bészler Károly** tanácsnok 5 kor., **Id. Harsányi Istvánné** 12 kor. Ezenkívül küldtek a karácsonyfára **Özv. Imre Tamásné** 1 rend ruhát, 1 inget, 1 kötényt és 1 fejkendőt; **Csáthy Ferencz** 25 darab könyvet; **Kertész Sándor** 1 láda narancsot; **Riesz Lipót** 1 tál süteményt; **Márton Gyula** 6 pár harisnyát és 4 ruhára való kelmét; **Stein László** 5 darab fejkendőt; **Balogh Gyula** 3 csomag mézeskalácsot; **Balázs Ödön** 1 csomag narancsot; **Babolehay Béla** 4 kilogr. diót, 2 füzér fügét és 2 doboz gyertyát; **Borsy Lajos** 1 tortát. — E helyt nyugtázzuk az iskola alapja javára begyűlt újabb adományokat is, melyek a következők: **Gaál Antal** számvevő ivén **Hajdunánáson**: **Gaál Antal** 1 kor., **Sebestyén István** 1 kor., **György Pál** 1 kor., **Ferenczy László** 60 fill., **Sebestyén Mihály** 40 fill., **Köröskényi Antal** 20 fill., **Pongor Gergely** 10 fill., **Nemes László** 10 fill., **Kántor M.** 10 fill., **Thoma Miklós** dohánygyári tiszt 1 kor., **Szakácsi János** 1 kor., **F. S. F.** 40 fill., **T. F.** 40 fill., **N. N.** 20 fill., **özv. Merényi Ferenczné** 2 kor., **Freidenfeld Rudolfné** **Pallag** 5 kor., **Szalkay Sándor** **Mátészalka** 2 korona, **Hajduszováti ev. ref. egyház** 40 kor., az 1098. sz. gyűjtőívén bejött **Hajduszováton** 1 kor. 20 fillér. Mindezek adományokat a némák nevében hálásan köszöni **Füleky Pál** egyesületi pénztáros.

— **Felülfizetések.** A debreczeni „**Bickur-Ohólim**” betegsegélyző-egylet által december 20-án rendezett halestélye alkalmából következő felülfizetések folytak be az egylet pénztára javára: **Dr. Wolafka Nándor**, **Hoffmann Sándor**, **Rosinger Lajos**, **Rózsa Lajos**, **Toloczko Nándor**. **N. L.** 10—10 kor., **Emerich Arnold**, **Ifj. Schwartz Vilmos**, **Krausz J. Bernát**, **Lichtblau Albert**, **Molnár József**, **Rosenberg Simon**, 5—5 kor., **Hartstein Péter**, **Aufricht Testvérek**, **Mihalovits Jenő**, **Dr. Rózsa Mór**, **Fülöp Ignác**, 4—4 kor., **Dr. Bakonyi Samu**, **Debreczeni Jenő**, **Erős Jakab**, **Keiner Adolf**, **Hajnal Sámuel**, **Ifj. Widder Sámuel**, **Muraközy László**, **Schweitzer József**

Karácsonyfa diszek,

ugyszintén egyszerű és diszes **czukorkatartók**, saját gyártmányu **czukorkák**, **teasütemények** nagy választékban

RIESZ LIPÓT czukrásznál.

3-3 kor., Dr. Kardos Samu, Rózsa Ignác, Fischer Béla, Deutsch Ignác, Ehrenfeld Mór, Löfkovits Arthur, Hollander Adolf fia, Khon Lipót, Frank Rezső, Ranunkel és fia, Révész Zsigmond, Fischer Adolf, Dr. Gutfreund Sámuel, Ormody Lajos, Drucker Mór, Lusztig Károly, Frics Emil, Schwartz Fülöp, Torler Ignác, Dr. Freund Jenő, Dr. Balázs Bertalan, Hoffelder Jakab, Lichtschein Mózesné, Hartstein Józsefné, Lichtschein Simon, Áron és Fűst, Nagy Jakab, Hauer Bertl, Weinstein Jakab, Lusztig Dezső, Vizvári Ignác, Csengeri Ferencz, Nasoh József, Goldstein és Gelbelger, Berger, Falk Lajos, Glück Herman fakerek., Kenyeres Károly, Tóth Béla, Dr. Fejér Ferencz, Peisler Mór műlakatos, Weisz Leny, Rosenfeld Béni, Knöpfler Simon, Fleischer Sámuel 2-2 kor, Kronovitz Ignác, Thissen Arthur, Kurcz Dávid, Fischer Ferencz, Schön Simon, Fisch Testvérek, Hartstein Lipót, N. N. Bernfeld Sámuel, Kálnai Lipót, Darvas, Friedmann Ignác, Sneer Sámuel, Fazekas Kálmán, Weisz Adolf, Stark Ignác, Hirschfeld Ármán, Roth Antal, Weiner Boros Izidor, Kis Adolf, Hoffer Sándor, Schwartz Armin, Darvas Ede, Rosentfeld Mór, Balogh Dávid, Békés Emil, Schwartz Márton, Turai Farkas, Weinberger A., Weisz Máttyás, Rosenberg Adolf, Brunn Zsigmond, Polgár Zsigmond, Kovács Dezső, Ifj. Kellner, Spitz Ferencz, Havas Dávid, Goldberger Dávid, Gabányi Sándor, Hammer Móritz 1-1 korona. Fogadják a nemes adakozók, valamint Folocko Nándor főként és énekkara is kitűnő közreműködésükért az egylet nevében legforróbb köszönetünk nyilvánítását. A választmány.

Külföldi utazás miatt újévi ajándék. Az utazás nemes szórakozása mindvégig a gazdag emberek kiváltsága maradt volna, ha az Idegenforgalmi vállalat meg nem csinálja „Utazási Sorsjáték” tervezetét. Ez intézet módot akarván nyújtani arra, hogy az utazás gyönyörűségében mindenki részesülhessen, százezer egyenként 2 koronás sorsjegyet bocsájtott forgalomba. A főnyeremény ingyenes utazás a föld körül, a mely mellett számos egyéb értékes nyermények is vannak, mint hosszabb, teljes ellátással kapcsolatos külföldi utazások, előkelő fürdőkön való nyaralás teljes költségei és hasonlók. Az utazási sorsjegy, a mely városunkban is a nagyobb dohánytözsdekben kapható, különösen alkalmas újévi ajándékoknak, mert az ajándékozónak igen kevésbe kerül, de a megajándékozottnak az előnyös tervezetnél fogva nagy örömet és boldogságot hozhat. Részletes tervezetet bárkinek készséggel küld a központi menetjegy iroda (Budapest, Vigadó tér 1)

A leghálásabb karácsonyi és újévi meglepetések Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében készülnek. Piacz-utca 44. A műterem kapubejáratánál állandó kiállítás.

Ne határozzon addig, hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének míg meg nem tekinti az alföld legnagyobb tájtékipa metsző üzletét a városházával szemben a Debreczen sörcsarnok mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékot talál férfiak részére.

Hol szórakozzunk karácsonykor? A Márkus Dreher sörcsarnokában. Hol Bak sört csapolnak. „Vad disznó sódar”, „Fenyő madár”, „Fogoly”, „Harcsa”, „Kecsege”, „Bécsi virsli”, ünnepi étlap. 1 liter kerti bor 26 krajczár. Az ünnep estélyén Kiss Béla zene-estélye.

Balkányi Antal fényképész műtermében festészeti és fénykép nagyító intézetet rendezett be, melyre a n. é. közönség figyelmét ezuton is felhívja.

Karácsonyi oassió Szörme boákból, selyem blousokból karácsonyi kiállítást rendez Rózsa Lajos és míg a készlet tart fél árban lesznek eladva.

Finom és legjobb szabásu uri fehérneműket, női angol blousokat mérték szerint készít; valamint ujdonságokat uri divat cikkekben; Dániai Lavala bőrkabátokat, orosz (galoschnikat) sárcezipőket ajánl **Békés Lajos** uri divat üzlete.

Ne tessék kölcsönt felvenni addig, míg tájékozást nem szerez a 26 pénzintézettel összeköttetésben lévő bankirodában; mert egy százalék kamat többlettel, már 6 év alatt megtakaríthatja, feveendő kölcsönének negyedrészt, 12 év alatt, felét és 25 év alatt, az egész kölcsönt. — Törlesztéses kölcsönök kisebb bérházakra és kaszáló földekre is adatnak, míg az ezen célra szánt alap, ki nem merül. — Egyelőre csak a telekkönyvi szám szükségeltetik — Bővebb magyarázatokat bárkinek, válaszbelyegű levelekre is, — azonnal és szívesen ad, Rác Béla bankirodája, Debrecen, Csapó u. 12. — Szükség esetére, tessék ezen hirdetést kívágni és eltenni.

Tisztelettel értesítettnek a **czimbalom kedvelők,** hogy czimbalom tanításokra kezdettől, **művészi fokig,** egy oly szakavatott czimbalom tanító ajánlkozik: ki már több évtizedek óta tanítja a czimbalmot; tanítványokat elfogad (házhoz járva) kotából, vagy kóta nélkül. — Bár akármiféle **darabnak az átírását és tiszta hangolásokat** bármely időben elfogad. — Czime kiadóhivatalunkban meg tudható.

Hová menjünk? Csakis a Dréher-féle téli kert étterembe, a hol a vadserlés, őz, fácán, fenyő madár, kecsge, harcsa, balatoni fogas, mindenféle kocsonyázott ujdonságok kaphatók. E vendéglők egyedüli, ahol a legnyenczebb uriember is talál valami különlegességet. Frissen csapolt Korona sört a nap minden szakában, este, sőt színház után is csak Márkusnál kaphat a közönség.

Az összeesküvő szerb tiszték visszavonulása.

Péter szerb király el akarta távolítani a maga köréből azokat a tisztéket, akik résztettek Sándor király meggyilkolásában. Többet ezekre a súlyos diplomácia bonyodalmakra, melyekre Szerbia az összeesküvő tiszték miatt keveredett, Masin ezredes, aki tudvalevőleg egyik főintézője volt a merénységnek, most maga indítványozta társainak, hogy vonuljanak vissza az udvartól s tegyék ekként lehetővé a nyugodt békés uralkodást Péter király számára.

Pöstyéni kura otthon.

A pöstyéni fürdő igazgatóság oly üdvös intézkedést léptetett életbe, mely hivattva van a sok csuzellenes reklamszert csakhamar kiszorítani. Iszapját eredeti állapotban forgalomba hozza és pedig oly módon, hogy minden iszapküldeményhez 10 üveg eredeti forrasvíz járul, amelynek segélyével egy 5 kgr. láda iszappal teljes házi kura végezhető. Ezen házi kurát bárki saját otthonában kényelmesen alkalmazhatja. Hogy mennyivel eredményesebb egy ilyen reális gyógykezelés a csudaszerek fellett, azt már minden orvos tudja, a nagyközönség sajnos, csak saját kárán tudja meg.

Hol szórakozzunk vasárnap? A Márkus Dreher-sörcsarnokában, a hol Bak sört csapolnak. 1 liter kerti bor 26 krajczár. „Kecsege”, „Balatoni Fogas”, „Harcsa”, „Vad disznó”, virsli ujdonságok, kocsonyázott különlegességek kaphatók. Este Kiss Béla zenekara zeneestélyt tart.

Karácsonyi romantika.

Bátyja helyett becsukatta magát.

Budapestről táviratozzák: Ma reggel a rapportot Zsarnay Győző rendőrtanácsos és Kiss Árpád vezették. Sorra kihallgatták a rabokat és szokás szerint megkérdezték mindegyiktől, hogy van-e öccse, vagy pedig bátyja és volt-e családjában már valaki büntetve. Ezt a statisztika miatt kérdezik.

A mai rendőrségi rapporton is hasonlóképen jártak el és ezen közben igen megható dolog történt.

Sorra került egy Macsák Mihály nevű rendőrségi rab, a kit a szvetenai-utczában történt késelés miatt tartóztattak le. A szvetenai-utczában ugyanis egy Vojcsics nevű nevű lámpagyújtogatót szurkáltak össze Novák Mihály és Macsák Mihály napszamosok és pedig azért, mert Vojcsics nem akart pálinkát fizetni. A késelő munkásokat befogták és a rendőrség börtönébe zárták.

A mai rapporton aztán megkérdezték Macsák Mihályt, hogy van-e neki bátyja? Macsák, az eléje adott kérdéstől annyira megijedt, hogy megtántorodott és halálos sápadtság öntötte el arcját. Ez természetesen föltűnt Zsarnay rendőrtanácsosnak, aki nyomban puhatolódzni kezdett Macsák ijedtségének oka felől. Erre Macsák a következő megható vallomást tette:

— Nagyságos uram, hát máncsak megmondom, ha meg kell mondani, hogy én nem vagyok az, akinek néznek. Én nem vagyok Macsák Mihály, hanem Macsák János vagyok, a Mihály testvéröccse. Nem is én követtem el a Szvetenai-utczában azt a késelést, hanem a Mihály bátyám, aki mikor e miatt bajba került rimánkodott nekem, hogy segítsen ki ütet és ne hagyjam most elzártni karácsony szent ünnepe előtt. Megsajnáltam nagyon a Mihályt, mert hogy ő családos és a gyerekeinek már meg is szerezte a karácsonyfát, hát mondom, nem lehet elnézni, hogy a Mihály ne legyen a gyerekei mellett, mikor a Jézuska meggyújtja a karácsonyfa gyertyáit. Mikor aztán gyűttek a rendőrök, hogy a Mihály bátyámat ide hozzák, hát aszondtam, hogy én vagyok az a Macsák Mihály. Így kerültem én ide a testvérbátyám helyett.

Zsarnay rendőrtanácsos természetesen nyomban intézkedett, hogy az igazi tettet beszállítsák a rendőrségre és hogy az öccsét, aki ártatlanul került a rendőrség börtönébe, szabadon bocsássák.

Macsák Mihály tehát még sem lehet ma a gyermekei mellett, „a mikor a Jézuska meggyújtja a karácsonyfa gyertyáit.”

Mosó és tisztító intézet (volt Spiegel-féle) Debreczen, Piacz-utca 63.

18 év óta fennálló mosó és tisztító intézetemet újonnan átalakítottam és új, kitűnő munkaerőket alkalmaztam, tehát abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimnek **személyi sokkal jutányosabb árat számíthatok,** minélve, hogy ezen kedvező alkalmat méltányolni fogja a n. é. közönség. Gyors és szép munka, pontos kiszolgálás.

Buhát kívánatra a háztól elhozzátjuk és hazaszállítjuk. Tisztelettel

Első debreczeni mosó és tisztító intézet.

Küzködések az igéért.

(Istentisztelet és imaházkérdés a Homokkertben.)

Évtizedek multak, mikoron a homokkerti református hívek között eleven református pap megjelent, de csak akkor, midőn másik ifjabb lelkész társ buzgó hittestvérekkel együtt előzőleg megindult, személyesen érintkezésbe lépett homokkerti lakosokkal imaház létesítésére és hogy elsősorban — a homokkerti lakosok elhagyott tűzhelyénél — legalább a vasárnaponként való rendes istentiszteleteket megkezdjék és állandósítsák.

Csak ezen hír hallatára jutott eszökbe az egyház ezidőszerinti vezetőinek, hogy ni-ni, hisz a Homokkertben is léteznek egyházi adóval takarosán terhelt hívek és ideje volna már a gazdag egyháznak is valamit tenni a hiveiért, a kiken ugyan soha sem felejtették el behajtani az egyházi adót; de a hitőkért hozott áldozataik fejében sem gyermekeiknek iskoláztatásában sem részesültek egész a jelen évig, a lelki gondozásukat meg oly teljesen elhanyagolták a papjaik, mintha legalább is egy végtelen világtenger választotta volna el a szőlőlugasok közé épített homokkerti fehér tűzhelyeket és az ott szézával megtelepedett kis tisztviselők, vasuti altisztek, értelmes iparosok, háztelkes kétkézi munkások családjait a városbeli papilakoktól. A minek következtében nem is csodálhatjuk, ha ottan a szakadárság, a hit-erkölcsi élet gyomosodásra, züllésre még kedvezőbb talajt találtak volna is.

Hisz még most is, midőn a lelkészek, a buzgók önzetlenül megindították az imaház létesítésének kivitelét, a hivatalos egyház részéről nem történik a pártolás, a huzdítás olyan módon és mértékben, a mint azt a régi keletű nagy mulasztások és indokolatlan mostohaság jóvátevésére elvárhattuk volna. Mert a gazdag egyház egyik papja a homokkerti birtokosok ülésén megjelenvén, az egyház támogatását attól tette függővé, hogy a hívek megnyit hajlandók áldozni a templomra. Mint értesülünk: a számító lelkipásztort lehurrogták a hívek, akiknek van is okuk az elkeseredésre, hisz a lelkészi karnak szóban forgó tagja még a megfelelő iskolahelyiséget sem engedte át Istentisztelettartás céljaira, inkább elnézik, hogy a hitbuzgó hívek, ha az Urhoz akarnak fohászodni, hogy magánlakásról — magánlakásra vándoroljanak.

Ezt az esetet valóban érdemes volna kiserkeszteni abba a „Magyar Szó“-ba, a melyet a debreczeni függetlenségi kör kidobott az olvasó asztaláról; de a melynek a részvényeiből meg ugyanazon-fajta vezető elemek két darabot váltottak magokhoz az egyház pénzéből.

Táviratok.

Elloptak 372 brilliáns követ.

A bécsi rendőrség tegnap egy nagy postalopásnak jött a nyomára. A tolvaj, akinek kiléte még nincsen megállapítva, egy sok ezer forintot érő brilliáns küldeményt kerített a markába. A rendőrséghez tegnapelőtt feljelentés érkezett, hogy Blaschek Mária társalkodónő az utóbbi időben abból él — és igen jól él — hogy az ékszereseknél apró brilliáns kövekkel házal. Az asszony fia, Blaschek Károly 20 éves kárpitossegéd hasonlóképpen brilliáns követeket árult s azokat utonutfélen mutogatta barátainak. Blaschek Károlyt és anyját becsitálták a rendőrségre. Blaschek Károlyt azt vallotta, hogy a brilliánsokat a nyugati pályaudvaron egy postakocsiban találta. A dobozban 372 apró brilliáns köv volt. Kiderült, hogy a szóban levő drágaköveket Lichtmann A. és T.-ai bécsi ékszerész cég küldötte még augusztusban egy kölni ékszerésznek, aki a küldeményt természetesen nem kapta meg. Nem valószínű, hogy a tolvaj Blaschek Károly lett volna. A vizsgálát már kiderítette, hogy a drágaköveket tartalmazó dobozt valószínűleg egy postaszolga rejtette el, hogy ellop-hassa. De Blaschek találta meg s a tolvaj zsákmányát nem élvezhette. Blaschekék eddig 92 brilliánsot adtak el több ezer korona értékben. A többi drágakő megkerült. A rendőrség most keresi a tolvaj postaszolgát.

A király Wallseeben.

Bécsből jelentik, hogy a király Wallseebe utazott, hogy a karácsonyi ünnepeket Ferencz Szalvátor főherceg családjánál töltsse és hétfőn este tér vissza Bécsbe.

Amerikai koszoru a Kossuth-szobron.

Messziről, Amerika földjéről küldtek koszorut magyar testvéreink a szegedi Kossuth-szoborra. Ez a cselekedet a tőlünk elszakadt, idegenben élő testvéreinknek hazafiságáról tesz tanuságot. A koszoru már utban van és nemsokára a legnagyobb magyar szegedi szobrának talapzatán fog nyugodni.

Kilencz ezres története.

A mult hó 2-án Sepsz-Sz. Györgyön a városi nagyvendéglőben Kronberger budapesti

fakereskedőnek kilencz darab ezres bankója veszett el, a pénzt keresték, de nem találták meg. Akkoriban Goldstein Nándor brassói ügynököt vették gyanuba, a ki Kronbergerrel egy szobában hált. Mandel Mátyás — vendéglősnek feltűnt, — hogy volt takarítónője, Bakk Ferenczné született Terás Zsuzsanna Sepsiszentgyörgyön lakó napszámosnő feltűnő módon költelezik. — Lovakat, szekeret vásárolt — s egy házas telket is meg vett kétezer háromszáz koronáért s a vételárat le is fizette azonnal. Gyanuját közölte Szamosi járási csendőrőrmesterrel, a ki haladéktalanul kezébe is vette az ügyet s a tottest Bakk Ferenczné szeméjében ki is nyomozta, őt letartóztatta s a nála talált 4500 korona pénzzel együtt a járásbirósághoz bekísérte a lopott pénzen vásárolt holmikkal egyetemben. Bakkné tagadja, hogy a kilenczezer koronát ő lopta el s azt vallotta, hogy a vendéglő illemhelyén találta a pénzt. Hiába tagad azonban, mert Kronberger azt állítja, hogy mellénye zsebében volt a pénze, a mellényt pedig mikor lefeküdt, feje alá a párna mögé tette be s onnan lopta el a takarítónő.

Színház.

Színházi hírek. Karácsony másodnapján ismét két előadás lesz színházunkban, délután Tóth Kálmán 3 felvonásos vígjátéka „A király házassodik“ kerül színre, melynek a jobb szerepeit Menszáros Margit, Jeszenszky Irén, Arday Ida, Iványi Antal, Pataky Béla, Klenovits György, Krémer Jenő, Faragó Ödön és Csiky László játsszák. Este Eysler Ödön 3 felvonásos operettje, a Vándorlegény kerül színre „A“ bérletben. — Vasárnap este a „Lotti ezredesei“ című érdekes bohózat kerül színre félhelyekkel. Este lesz a premierje Heifermans Herman 3 felvonásos drámájának, a „Ghettó“-nak, melynek a premier színlapja a következő: Záhely — Sebestyén Géza, Rafael — Klenovits György, Eszter — Arday Ida, Áron — Faragó Ödön. Rebeka — Csige Ilonka, Haecrer — Csiky László, Róza — Menszáros Margit, Zsidó — Cserny Béla, Szomszéd — Nagy János, Aggastyán — Szalay Károly.

Színházi műsor. Deczember 27-én, délután színre kerül „Lotti ezredesei“, este Ghettó (premier), hétfőn és kedden a „Vándorlegény“ adják, hétfőn „B“ bérletben, kedden „C“ bérletben; szerdán „Ghettó“ „A“ bérletben, csütörtökön szintén „Ghettó“ hat órai kezdettel „B“ bérletben fog színre kerülni.

A férj elégtétele.

(Három havi fogház egy csókért.)

A magyar paraszt észjárása sokszor röviden és csattanósan intéz el olyan dolgot a minek elintézése a magasabb körökben, vagyis az uraknál nem kis fejtörést szokott előidézni. Fényes bizonyítéka ennek az az eset, amely most foglalkoztatta a nagyváradai törvényszék büntető tanácsát. Egy okányi parasztgazdának Simándy Józsefnek csinos fiatal felesége megbetegedett s ágyba feküdt. Részvételt értesült erről a komája Varga Lajos. Ugy alkonyat tájban megis látogatta a szép beteget. A derék koma leült az ágy mellé s kedélyesen csevegett a komaasszonnyal.

A tüzes fiatal menyecske tartotta szóval a látogatót — s hogy tovább marasztalja — hol gömbölyü vállait, hol vakítón

fehér lábait mutogatta úgy véletlenül, a derék, becstületes Varga Józsefnek. Okány e szolid férfiat az asszony bájak pazar pompája végre is megszedítette. De annyira megszedítette, hogy az ágyhoz rohant, átölelte az asszonyt. Aztán forró, erős csókot nyomott Simándy Józsefné ajkára. Egyebet nem tett! . . . És ez, hogy egyebet nem tett — nem a dolog szépítése, hanem a rideg tény konstatálása.

Mikor a csók elcsattant, mint a szindarabokban szokás, véletlenül belépett a szomszéd — Vas József csizmadia mester. Vas mester felháborodott a helyzeten s az egész dolgot feltárta a férj előtt.

Mit tett a férj? Nem kapott fegyver után, villanós baltáját sem emelte magasra. Röviden a következő kijelentést tette.

— Majd a törvényszék előtt számolunk.

A nagyváradi királyi törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és Varga Lajost három hónapi fogházra ítélte. Az ítélet szigorú — de csattanósan védi meg a férj jogait. Egyben nagy elégtételt ad Simándy Józsefnének is.

Ime a paraszt férj. Nem verekedik, nem gyilkol, hanem megállt a bíróság előtt és ott követeli a csokolódzó egyén büntetését. Mennyivel praktikusabb ez az okányi parasztember az uri férjknél. Azok, ha megcsókolják a feleségüket, az illetőt pofon verik, aztán párbajt vívnak és agyonlövetik magukat. Az okányi férj — egyszerűen lecsukatta a merész udvarlót. Kell ennél praktikusabb bosszuállás.

Ártatlanul halálra ítélve.

A riedi (alsóausztriai) esküdtbíró-ság 1899. június 15-én Gicinger Terézt és Harter Károlyt kötélt általi halálra ítélte. Azzal vádolták őket, hogy meggyilkolták és kirabolták Kranzinger Anna házalónőt. A bizonyíték ellenük az volt, hogy asszonymnak harisnyáján és hulláján vérfoltokat találtak s látták, hogy a rablógyilkosság után Harter felette izgatottan beszélgetett Gicingerrel. A vallatás alatt a vádlottak ellenmondásokba keveredtek, hátrányos volt a vádlottakra nézve az is, hogy ugyancsak a gyilkossággal gyanúsított Gicinger Mátyás, aki rossz viszonyban élt nejével, hogy magáról a gyilkosság gyanúját elhárítsa, mindent nejére és szeretőjére, Harter Károlyra igyekezett fogni. Az esküdtek ezek alapján Gicinger Mátyást felmentették, ellenben Gicinger Terézt és Harter Károlyt kötélt általi halálra ítélték.

A király később husz évi fegyházra enyhítette az ítéletet.

Öt évig szenvedtek a szerencsétlenek a tömlöczben. Harter Károly tavaly nyáron meghalt, Gicinger Teréz még él ugyan, de nem fogja sokáig birni, mert a börtönben tüdővésztes lett s most már halálán van.

Két hónap előtt Bécsben letartóztattak egy Straum Károly nevű büntetett előéletű, csavargót, a ki bevalóltta, hogy Kranzinger Annát ő gyilkolta meg és rabolta ki. Eleinte azt hitték, hogy Straum örült, de az akkori vizsgálat bizonyosságot tett ép elméjéről s az új büntügyi vizsgálat is

kiderítette, hogy Straum igazat mondott.

Gicinger Terézt erre szabadlábra helyezték, a szegény Harter Károlyon már már nem segíthettek, mert az már a fegyház temetőjében fekszik.

A halálosan beteg Gicinger Teréz, a kit ártatlanul fosztottak meg szabadságától és becsületétől s csak a király kegyelmének köszönheti, hogy nem a bitófán végezte életét, most a kártérítési perrel támadta meg az osztrák kincstárt. Az évekért melyeket a börtönben töltött, a szegényérten a halálos körért, melyet a fegyházban szerzett, kétszáz ezer koronát kér kárpótlásul. A riedi törvényszéknél pedig maguk az ügyben ítélt bírák indították meg az akciózt Gicinger Teréz perének újra felvétele iránt.

A 76 ezer koronás lopás.

(Mi volt az ellopott zsákban.)

A budapesti rendőrség és az ácsi csendőrség nagy eréllyel nyomozza azt a hosszú bajszú férfit, aki egy szőke nő segítségével ellopta az ácsi postaküldöncztől a 72.803 koronát tartalmazó posta zsákot.

Mindenekelőtt megállapították, hogy mi volt a zsákokban. E szerint volt:

72 darab	1000 koronás
800	" 100 "
3	" ezüst korona
3	" filléres levélbélyeg.

Az ellopott összeg tehát a precíz megállapítás szerint **72803 korona 3 fillér** és 2 ajánlott levél.

A budapesti rendőrség két legügyesebb detektívjét küldte le Ácsra a tolvajok kinyomozására.

Eddigél megállapították, hogy a tolvajlással gyanúsított férfi és nő Komáromban leszállottak a vonatról, egy ott várakozó fekete szakállu férfinak átadtak egy csomagot, majd visszatérve az induló vonatra, tovább utaztak Ács felé.

Ott aztán nyomuk veszett az ellopott pénzes zsákkal együtt.

A budapesti rendőrség abban reménykedik, hogy elfoghatja a posta-tolvajokat.

Mindenfélék.

Rege egy ozipruszfáról. A Lago Maggiore től nem messze, Somma Lombarda község határában áll egy öreg cziprusfa. Hozzáértők szerint ez a cziprusfa még a Julius Caesar idejéből való. A rege szerint, a hős I. Ferencz francia király, aráviai vesztett csata után ennek a fának a törzsén törte szét a kardját. Ennek az öregfának a kerülete több mint 5 és 1/2 méter. A fa koronája több mint husz méternyi át-metszetű területet árnyékol be. A magassága a 80 métert meghaladja. A lombzata még ma is friss, üde. Az öreg cziprusfán elhelyezett latin feliratu tábla emlékezteti az arra menőket a fa rendkívüli magas korára.

Mária Terézia és Rákóczi. Sajátságos az, hogy a bécsi udvarnál mennyire félték még a negyvenes években a Rákóczi névtől. Történelmi tény, hogy István nádornak a gunyveve „Rágóczi” volt s az idegbeteg V. Ferdinánd több ízben összetett kezekkel könyörgött neki: „Pitt di, nim mir meinen Thron nitt! (Kérlek, ne vedd el a trónomat.)” Lehet képzelni, mily

respektusa volt a Rákóczi névnek Mária Terézia uralkodása alatt, amidőn az emlékek még élenebbek voltak. Abban az időben történt, hogy Aspermont tábornok fia Sárospatak felől utaztában Ónodon — éppen a híres Ónodon — megrekedt szeke-rével a sárban. Akárhogy erőlködött, nem mozdulhatott. A vásáros parasztok egykedvűen hajtottak el mellette s nagyot nevettek azon: „hogy bomlik a német a Sárral”. A fiatal Aspermont végre megsokalta a dolgot, s mikor egy csomó vásáros arra hajtott, kemény hangon kiáltott rájuk: „Igazán szép dolog, hogy Rákóczi unokáját itt hagyjátok rekedni a Sárban!”. A vásárosok egy pillanat alatt kirántották a hintót a kátyuból, s a gróft diadallal vitték be Ónodra. Magától értetődik, hogy Bécsben rögtön értesültek az esetről. Amint Aspermont első ízben jelent meg az udvarnál, Mária Terézia nagy dühösen kiáltott rája: „Aspermont, hallja kend (hőre Er) én semmi esetre sem akarom, hogy kend a Sárba fulljon, de a Rákóczi-féle tréfákkal hadjon kend föl — különben beesukatom.

Elsülyedt város. Skóciában Motherwell város szószerint elsülyedt a föld alá. Az emberek alig tudták az életüket megmenteni. Egyik ház a másik után zuhant a felszakadt mélységbe.

Paszuly és dobverő. Furesán szó-rakoznak Aschaffenburgban. A színházi zenekar egyik nagydobosát paszulylyal dobálták a páholyból. A jámbor muzsikusz egy darabig türtte a tréfát, de végül a dobverő pálczával fejbe vágta a dobálódzós czimborát, a ki a város kedélyes főbirója volt.

A megbosszult csábítás. A modosi pályaudvaron véres családi dráma folyt le. Jovics Milivoj csinos feleségét elszöktette Koszics nevű rácz. A férj utánnok ment és a modosi pályaudvaron, a vasuti kocsiban agyonlőtte mindakettőt.

Törvénykezés.

Görvélykór mint válóok. Lakos Mihály segesvári vagyonos kereskedő ez év január havában megnősült; a szép, fiatal asszony azonban mindjárt a házasság első hetében válópört indított ellene. Az erzsébetvárosi királyi törvényszék a házasságot érvénytelennek nyilvánította a következő indokolással: A törvényszék a férj beismerése alapján tényként megállapítja, hogy a kereskedő a házasságot megelőzőleg és többször kiújuló skrofulitikus bántalmakban szenvedett, amiről az asszony a házasságot megelőzőleg nem tudott. Minthogy pedig a kereskedő a házasság megkötése alkalmával alperesnek lényeges személyi tulajdonságait illetőleg volt tévedésben és ezen megtévesztést azzal, hogy betegsége a nővel előzőleg nem tudatta, alperes maga idézte elő, másrészt az, hogy a nő a kereskedővel a házasságot annak undorító és átörökölhető betegségét tudva, megkötötte volna, alaposan fel nem tehető, ezért a házasságot az 1894. XXX. törvényezikk 55. § a alapján érvénytelennek kellett nyilvánítani. A marosvásárhelyi királyi ítélőtábla a törvényszék ítéletét indokai alapján helybenhagyta. A királyi kuria azonban most megváltoztatta mind a két alsófoku bíróság ítéletét és a nőt keresetével elutasította. Indokok: Felperes a közte és felesége között létrejött házasságot azon az alapon támadja meg, hogy alperesnek testén már a házasság megkötése előtt is gyógyíthatlan görvélykórból eredő nyilt sebei voltak. Minthogy azonban a görvélykór nem esik a háztartás olyan lényeges személyi tulajdonságának fogalma alá, amely a másik házastárs megtévesztése esetén őt a házasság megtámadására feljogosítaná, felperest keresetével el kellett utasítani.

Festő és modell. Egy szép ballerina hosszabb időn keresztül viszonyt folytatott egyik jónevű fiatal festőművészszel, akinek ezen idő alatt modellje is volt. Mikor aztán a viszony megszűnt, a ballerina pört indított a festő ellen, mert ez azt a festményt reprodukálta és áruba bocsátotta, amelyhez ő félig-meddig Éva-kosztümben modellt ült. A bíróság a ballerinát a következő fölötte érdekes indokolással utasította el:

— A festőnek általában nincsen joga a képről mindenképen rendelkezni — annak a modellnek beleegyezése nélkül, aki után a képet festelte, mégis a körülményekből világos, hogy a modell hallgatólagosan beleegyezett abba, hogy a festő a reprodukálás és a kép értékesítése által anyagi előnyre tegyen szert, úgy a modellnek nincs joga a festőnek a kép közzétételét és áruba bocsátását megtiltani. Hallgatólagosan beleegyezésnek tekintette a törvényszék azt a körülményt, hogy a festő és a modell közt igen intim viszony létezett és joggal feltehető, hogy a modellül szolgálás által a festőnek megélhetését, illetőleg művészi pályájának kezdetét akarta elősegíteni. A későbbi szakítás ennek a ténynek jogi következményein mitsem változtat.

Tárgyalások sorrendje. Deczember hó 28-án, hétfőn felebbviteli ügyek nyilvános tárgyalása, vétségek és kihágási ügyekben, ugyanaznap ítélethirdetések; deczember hó 29-én kedden főtárgyalások: az I. tanácssteremben: Bálint Lajosné ellen, súlyos testi sértés büntette, Janicsék József ellen magánokirat hamisításért, P. Kovács Gábor ellen összbüntetés, Kerekes Imre ellen lopás büntette, Széles Sándor ellen, lopás büntette, Kalmár Eszter ellen gondatlanságból okozott emberölésért; — a II. tanácssteremben Vadász András ellen lopás büntette, Karika Lajos ellen súlyos testi sértés büntette, Szörényi Lajos ellen súlyos testi sértés büntette, Makula Antal ellen lopás vétsége, Ujvárosi Lajosné ellen orgazdaság büntette miatt.

Boda István rablóját elfogták.

(A József-köruti rablótámadás.)

A józsef-köruti rablótámadás tettesét elfogták.

E hó 18-án Fiumében betörést követek el egy odavaló kereskedőnél. Készpénzben és különböző értékű tárgyakban tizezer koronát vittek el. Tegnap este letartóztatták ott a tettest *Gottfried Béla* rosvó multu, Budapesten is jól ismert, gonosztevő személyében.

A hirhedt betörő töredelmes vallomást tett, beismerte, hogy ő követte el a tizezer koronás betörést. Végül pedig azt a meglepő vallomást tette, hogy ő tud a józsef-köruti rablótámadásról, amelynek Boda István pénzeslevélhordó volt az áldozata 1903. év október 15-én.

Elmondta, hogy tudja, hová tette a vakmerő rablótámadó a Boda táskáját és annak a szíját, amelyet leszakított a levélhordó nyakából, ennek alapján a tettesnek nyomába vezetheti a hatóságot. *Gottfried* vallomásáról részletes táviratban értesítették a budapesti postaiszolgálatot és a rendőrséget.

A rögtön megindított újabb nyomozás alapján egészen biztosra veszik, hogy ezáltal végre elfogják a tettest, a ki helyett már annyi ártatlan ember került gyanuba s a rendőrségre. Egyben megkérték a fiúmei rendőrséget, hogy *Gottfried Bélát* küldje Budapestre. A betörő ma érkezik meg a fővárosba s remélik, hogy rövid idővel azután kézrekeríthetik a tettest.

Ma éjszakára megállapították, hogy a tettes nem lehet más, mint maga *Gottfried*. Késő éjjel meg is erősödött kétségtelenül ez a föltevés, mert Fiuméből távirat érkezett a budapesti rendőrséghez, hogy *Gottfried bevallotta, miszerint ő a tettes, ő ütötte le Boda Istvánt.*

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelsei.

(Amerikai bűnügyi regény *Old Sleuth*-től.)

Fordította: **Papp Dezső.**

— De tudja ön nagyon jól, hogy én a feltűnést el szeretném kerülni. Saját veszélyére áll ön az utamba!

Ez a hölgy az én oltalmam alatt áll.

— Óvakodjon ön tőlem! Kiáltá az ember, miközben pisztolyát kirántva, azt hősünknek irányzá.

— Tartóztassátok le! — kiáltá a titkos rendőr.

Ezután egy hang hallatszott az ember mögött:

— Igenis! Megfogtam!

Az ember egy pillanatra hátra fordult, miközben hősünk hirtelen hozzáugrott, egy súlyos ütést mért a fejére, hogy az elterült a földön és a fegyver kiesett a kezéből. A titkos rendőr felvette a pisztolyt a földről, és várta, míg az ember feltápáskodik.

— Hol van az az ember, aki a hátam mögött beszélt?

— Oh, — felelé a titkos rendőr nyugodt hangon — mihelyt szükségem lesz rá, rögtön megjelenik. De mondok önnek valamit. Körülbelül hét perc múlva jött itt egy vonat és én azt óhajtanám, hogy ön azzal tovább utazzon.

— Ilyen módon nem fog ön tölem szabadulni.

— Mégis úgy gondolom. Jöjjön csak velem!

— Hová?

— Azt mindjárt meglátja.

A titkos rendőr intett neki, mire ez önkéntelenül is követte: átalmentek a síneken. Kis vártatva a titkos rendőr szólalt meg:

— Tehát ön biztosítani akarja magának azt a hölgyet. Azonban, hogy azt elérhesse, tiszta bort kell öntenie poharamba.

— Biztosítom önt, hogy az a hölgy egy szökött örült. Ugy-e, hogy azt ő maga is beismeri? Mit akar ön még többet?

— Hisz ön nem is igyekszik azon, hogy a hölgyet visszavigye?

— Miből akarja ön ezt következtetni?

— Én többet tudok, mint ön gondolja és annyit mondhatok önnek, hogy ha a hölgyet birtokába akarja kapni, úgy beszéljen velem nyíltan. Nézze csak, nem *Dodge* ügyvéd adta önnek azt a megbízást, hogy a hölgyet magának biztosítsa?

Az ember önkéntelenül meghökkenve felkiáltott, amiből a titkos rendőr megértette a fontos vallomást. *Dodge* ügyvéd volt a C-i öreg, állítólag öngyilkos külföncnek a megbízottja. Erről *Manfred* meggyőződött és azt is tudta, hogy az öreg nem volt szegény ember, sőt ellenkezőleg, milliomos volt és hogy az utitáska abból a házból származik, ahol a tragédia lejátszódott.

— Tehát láthatja, — folytató *Manfred*

— hogy én mindent tudok. Ne nézzen engem olyan butának. Értetülve vagyok az öreg *Silver* meggyilkolásáról is.

Az ember ismét hangosan felkiáltott.

— Ki ön? — kérdezé.

— Az nem tartozik a dologra. Minden esetre fogadja meg jóakaró tanácsomat: utazzon ön a legközelebbi vonaton tovább.

— Eszem ágában sincs. Vagy a hölgyet is magammal viszem.

— Ön senkit nem fog magával vinni.

— És ha sokáig huzakodik, úgy letartóztatom.

— Rendőrtisztviselő ön?

— Azt majd meglátja.

— Különben tudja mit? Nagy pénzösszeg van kintizve annak, aki azt a hölgyet megkeríti. Csináljunk közös üzletet és a nyereségen megosztozunk.

A titkos rendőr hangosan felkaczagott.

— És tényleg olyan ostobának néz ön engem?

Az ember haragosan nézett rá, majd megszólalt:

— Várjon csak, sugok valamit.

Miközben *Manfred* hozzáhajolt, kivett az ember egy kést és feléje döfött.

Erre azonban a titkos rendőr el volt készülve, hirtelen oldalt ugrott és sikerült neki egy ütést mérni a fejére, hogy az ember elterült a földön. Eszméletlenül feküdt ott; a titkos rendőr keresztüllépte és haladt az állomás felé.

— Mi történt? — kérde a hölgy nyugtalanul.

— Azt majd később mondom el kegyednek. Azonban bármi történt legyen is, az kegyedért történt.

Alig hogy ezt kimondta, berobogott a vonat és ők ketten felszállottak. A következő pillanatban már haladtak tovább.

— Hová utazunk?

— Van időnk elég arra, hogy azt elhatározzuk.

Lassu, reszkető hangon kérde a hölgy:

— Megölte ön őtet?

— Nem.

— Hála Istennek, nem szeretném, ha bántódása lenne.

— És mégis megakarta kegyedet ölni. Azt hiszem, kegyed megcsalt engem. Hisz azt mondta, hogy nem is ismeri azt az embert!

— Nem, csak mióta üldöz, ismerem, de sohasem beszéltem vele, csak ma este.

— Feleljen nekem egy kérdésre: nem fél kegyed egy büntény következményeitől és keresi abból a kibuvó utat?

— Uram, én ártatlan vagyok.

— De azt beismeri, hogy a tébolydából megszökött?

— Én csak egy magángyógyintézetből szöktem meg.

— Meddig volt kegyed C.-ben?

— Csak pár óra hosszat.

— Idegen volt ott?

— Igen. Hogy mi vezetett oda, nem mondhatom meg, mivel akkor egész történetemet el kellene önnek beszélnem.

— Megtenné azt nekem?

— Azt meg kell előbb gondolnom.

— Látott kegyed engemet máskor is?

— Sohasem, azt tudom biztosan.

— Nem utazott kegyed két héttel ez előtt ugyanezzel a vonattal?

— Nem, azt biztosan állítom.

— Nem azon éjjel, amikor az öreg *Silver* meggyilkoltatott?

— A hölgy egy halk kiáltást hallatott.

— Mit jelent ez? suttogá rejtelmesen.

— Én csak meg akarom kegyeddel értetni, hogy bennem megbízzék. Hajtsa föl fátyolát!

— Most nem.

— De igenis most. Látni akarom arcát.

— Ön talán azt gondolja, hogy látta volna.

— Folyt. köv. —

TELJESEN PÓTOLJÁK

a francia cognacot

gróf KEGLEVICH ISTVÁN utódai
 hírneves promontori cognaogyár
 (alapítva 1882.)

mindenütt kapható gyártmányai.
 Központi iroda és gyártelep: Budafok.

Debreczeni Szőlő- és Bortermelő
 Szövetkezet

Bor árjegyzéke.

I. Palaczkozott borok.

1 liter Asztali fehér	52 fill.
1 „ Siller	56 „
1 „ Első rendű Asztali	60 „
1 „ 1901. évi Ūrmös	60 „
1 „ 1901. „ Ezerjó	1.— „
1 „ 1901. „ Furmint	1.— „
7/10 „ 1901. „ Rajnai Risling	1.20 „
7/10 „ 1901. „ Chateau Debreczen	1.— „
5/10 „ 1901. „ Carbenet fēlaszu	1.20 „
5/10 „ 1901. „ Furmint fēlaszu	2.— „

Palaczkokért darabonként külön 16 fillért számítunk fel és azokat ugyanazon árban vissza is vesszük.

II. Korsós borok

(10—12 literes kosár űvegekben.)

1 liter Asztali fehér	46 fill.
1 „ Siller	46 „
1 „ Elsőrendű Asztali	52 „

Kosár űvegek darabja 1 kor. 80 fill. és ugyanezen árban vissza is vesszük.

Debreczen, 1908. december hó.

Debreczeni Szőlő- és Bortermelő
 Szövetkezet

Simonffy-utca 2. sz. (Városi bérház.)

Uj czipész-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **uri- és női**

czipész-üzletemet

Piacz-utca 79. szám alá helyeztem át.

Készíték mérték szerint a legkényesebb izlést is kielégítő munkákat.

Vidéki megrendelésnél elég az ócska czipőt beküldeni s tudatni, hogy milyen szabásu legyen.

Szives pártfogást kér, tisztelettel

TÓTH SÁNDOR
 czipész.

Nagy Lajos

adásvételi irodájából Debreczenben, Mester-utca 12. sz.
 Telefon szám: 335.

Tégláskert szélén II. járás 436 □ öl luczernás
 Kőntös kert II. járás 1330 □ öl luczernás,
 akáczfa kerítéssel bekerítve jutányosan eladó.

Egy igen jó forgalmu 7 évig adómentes ház,
 a vasuti állomás közvetlen közelében 4—5 ezer kor.
 készpénzzel megvehető, a házban jelenleg vendéglő
 van, a bérlő 1600 korona évi bért fizet.

Részletes és bővebb felvilágosítást nyújt a
 fenti iroda, ahol ingatlanok és bármilyen ingóságok
 adásvétele eszközöltetik.

Hivatalos órák Hétköznapokon d. e. 8—12-ig,
 d. u. 2—7-ig. Vasárnap és Ünnepeken d. e. 8-ig,
 d. u. 1-ig. Telefon szám: 335.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér A
 legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből sze-
 dett minden szó 4 fillér.

Üzlet áthelyezés miatt karácsonyi és újévi
 ajándéktárgyak rendkívül olcsón szerezh-
 hetők be **Miklós és Markbreit** bazárában
 Piacz-utca, Frohner-szálloda mellett.

Ha nincs pénze és mégis karácsonyi ajándé-
 kokat akar, úgy jöjjön **KAISER SALAMON**
 Debreczen, Hatvan-utca 2. sz. alá hol ké-
 nyelmes heti és havi részletfizetésre férfi
 ruha szöveteket, férfi, fiu kész öltönyöket,
 nőruha szöveteket, legújabb női paletokat,
 szőnyeget, csipke függönyöket, tükröket,
 képeket stb. szerezhethet be.

Kiváló finom kalács és kenyér liszt besze-
 rezhető az orosházi kenyérsütődében.

Grünfeld Adolf férfi-, fiu és gyermek ruha-
 üzletében ünnepekre legolcsóbban lehet
 vásárolni. (Kistemplom bazár.)

1 kiló Teasütemény 90 krajczár és fejjebb
 Félégyházi János kereskedésében Piacz-
 és Miklós-utca sarok.

Kanári madarak gyönyörűen változatosan
 éneklők, valamint tenyésztésre alkalmas
 nőtények olcsón beszerezhetők. Péterfia-
 utca 26.

Czimirók, kiknek jó irásuk van felvételnek.
 László Albert és társa könyvkereskedésében.

Az Angol királyné éttermében ünnepek alatt
 Dupla márcziusi Bakk sör lesz csapolva.

Legforgalmasabb helyen régi joggal bíró ven-
 deglő és kocsmá, más üzletnek is alkal-
 mas két üzlet helyesig lakással együtt
 eladó vagy kiadó. Czím a kiadóhivatalban.

Vörös és fekete Afonya, compótnak, pece-
 nyéhez, vadhushoz páratlan. Kapható
Kontsek Gézánál.

Vendéglősöknek, korcsmárosoknak jutányo-
 san számítom hordószámra kitűnő ezerjó
 s rizling boraimat. Poroszlay László Hu-
 nyady-utca 3.

Disznó ölésre ajánlom legfinomabb hurka
 rizskását, egy kiló 14, 16, 18, 20 kr.,
 saját örlésű törött fűszereimet, Lindenfeld
 Jenő, Városház-utca.

Legfinomabb szegedi rózsa és korona paprika
 oriai mennyiségben kapható Lindenfeld
 Jenő fűszer nagykereskedőnél Városház-
 utca.

Aki szomorú ünnepeket nem akar magának
 tűz által szerezni, úgy petroleumot leg-
 olcsóbban Fazekas Kálmán festék és pet-
 roleum üzletében Hatvan-utca 6. sz. sze-
 rezheti be, mely a legkényesebb csilláro-
 kat elégíti ki és nem robban.

Világhírű Martell Cognac J. & F. Martell,
 Debreczen és vidéke részére egyedüli fő-
 raktár **Váray József** kereskedésében, városi
 bérház.

Az ünnepek közeledtével ajánlom t. vevő-
 imnek tisztán kezelt boraimat: 1 lt. arad-
 vidéki 30 kr., 1 lt. magyarádi 40 kr. Bán
 Kálmán Egyháztér.

Polgári iskolára tanulókat szerény díjazásért
 előkészíték. Czím: Morgó-utca 25. sz. 1.
 ajtó.

Tisztán égő szagnélküli petroleum literenként
 16 kr. **Darvas Miksa** fűszer és gyarmat-
 áru kereskedésében, Deák Ferencz és Te-
 leki-utca sarkán. Telefon 294.

Popper Dávidné okl. szülésznő lakása Deb-
 reczen, Hatvan-utca 31. az udvarban.

Öhm Emil „szőlőfürő” vendéglője Hunyadi-u.
 1. Izzetes házi konyháját és tisztán kezelt
 borait ajánlja. Abonenseket elfogad.

Bőröndös inas heti fizetés mellett azonnal
 felvétetik. Ugyanott bőröndös segédek fel-
 vétetnek. Értekezhetni a nagytőzsde ud-
 varban, hátul a bőröndgyárban.

Szép bajusz nyerhető a híres Hajdusági pedró
 használata által. Debreczenben kapható:
 Tóth Béla gyógyszerárában, Bőszörmény-
 ben: Bernáth Miklós gyógyszerárában, va-
 lamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógy-
 szerésznél Hajduszoboszlón. Egy doboz ára
 50 fillér.

Czimbalom tanítást előnyös árban elfogad sa-
 ját lakásán is Farkas János végzett czim-
 balom tanító Arany János-u. 22. sz.

Szücs munkákat boák készítését gyorsan és
 jutányosan készít Rózsa szücsműhelye kis-
 templombazár.

Köntös kertben I. járás 19. számú szőlő és
 két lakóház eladó.

Sirazzistát keres helybeli nagykereskedő czég,
 lehefőleg keresztényt. Ajánlatokat B. H.
 jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Ujságelárusítók jó díjazás mellett felvételnek
 a kiadóhivatalban.

Klein Ferencz czimfestő Debreczen, Piacz-u.
 72. Elvállal minden e szakba vágó mun-
 kákat fémlapra, vasra és vászonra igen
 olcsó árban.

Egy 7 szobás utcza lakás verendával és
 mellékhelyiségekkel, 4 lóra való istállóval
 május hó 1-re kiadó Rákóczy-utca 12.
 szám. Ugyanott több garcon lakás tiszt
 urak részére kiadó.

Kugler (Gerbaud) czukorkák eredeti áron
 és csomagolásokban kaphatók László Albert
 és társa (Hegedűs S. és Sándor I.) könyv-
 kereskedésében, Debreczenben.

A gőzmosóda, kivánság szerint férfit, vagy
 nőt küld ruhák átvétele végett a gyűjtő-
 kocsival.

Kitűnő borek (kerti és somlyói rizling) Piacz-
 utca 34. sz. pinczében literje 10—16
 krajczárért kaphatók.

Goldstein Karolina

orvosilag elismert műterme

Debreczen, Piacz-utca 42. sz.

Legujab facon orvosilag elismert és ajánlott
 előlűző egészségégi miederek.

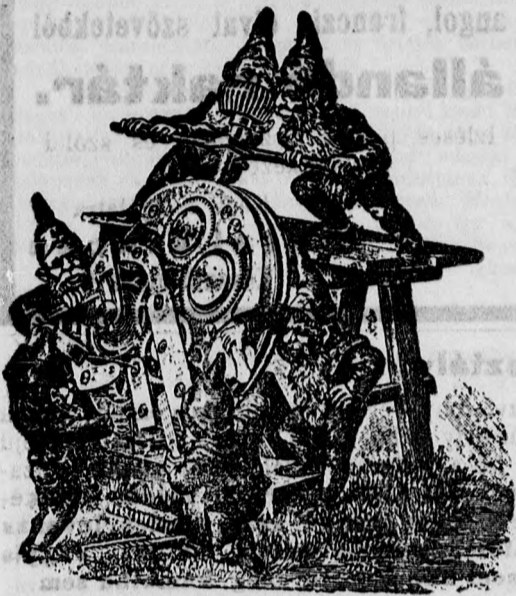
Modern órák

I.-a Magyar, angol és svájci művekkel igen előnyös árakon

HORVÁTH GUSZTÁV

óraművesnél. Debreczen, Hatvan utca 2. sz.

Karácsonyi választék.

Karácsonyi ajándék

a hölgyvilág részére.

Minden t. hölgy bármilyen divat szerint, fáradtság nélkül saját maga készítheti ruháját az

igazítható női Taille-szabászati készülék

segélyével a nélkül, hogy szabászati rajzot megtanult volna. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott számos elismerő iratok. Egy készülék ára 3 kor. utánvétel mellett.

Minden kulturállamban törv. védve és szabdalmaszva.

Guschelbauer Antal Sopronban.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

NAGY LAJOS

ügyvéd és

okmányserző irodája és magánnyomozó (Privát detectiv) vállalkozás Debreczenben, Mester-utca 12. Telefon szám: 335.

Megszerez nagykorúsítási, nősülési, örökbecsítési, névmagyarosítási stb. engedélyeket. Elfogad a követelések behajtását (Számilák incassálását.)

Lebonyolít jogtanácsosa segélyével mindenemű perekvívüli dolgokat. Bárki vagyoni helyzetéről 24 óra alatt vagyoni és személyi információt szerez. Elfogad mindennemű megbízásokat, magánnyomozásokat és megfigyeléseket discret családi ügyekben is titoktartás mellett.

Elvállalja továbbá kereskedők és magánembereknek hitelezőkkel való kiegyeztetését, fizetési halasztások (moratorium) k. eszközölését.

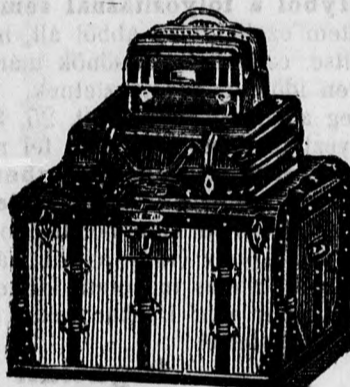
Czimiródája utján körlevelek, árjegyzékek és mindennemű üzleti vagy bárminemű reklamnyomatványok megküldését és postai expedícióját ezrenként 4 koronájával számítva s 24 óra alatt (Hajdumegyéből több mint 150,000 czim van czimiródája birtokában.)

Közvetít végül Házasságközvetítő irodája és adás vételi irodája által házasságokat és adásvételeket.

Hivatalos órák Hétköznapokon: d. e. 8-12-ig, d. u. 2-7-ig. Vasárnap és ünnepnapokon d. e. 8 d. u. 1-ig. Telefon szám 335.

Uj bőröndgyártó műhely

főtrafik udvar.

Készít és rak-táron tart mindenféle nagyságu és alaku kézi és uti

bőröndöket,

pénz és

szivar-tárczákat,

bőrtáskát

és utazó koffereket

a legjutányosabb árak mellett.

Minbenféle e szakmába vágó javításcat pontosan és olesón elvállalok.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Szives pártfogást kér tisztelettel

KLEIN J. bőröndös

DEBRECZEN, Piacz-utca 26., főtrafik udvar.

Providentia

Általános Biztosító Társaság.

Biztosítási ágazatok:

Baleset biztosítás, Szavatossági biztosítás.

Baleset biztosítás:

egyes emberek és csoportok (munkások) részére.

Szavatossági biztosítás:

ipari üzemek, gyógyszereszek, háztulajdonosok, szállodatulajdonosok és vadászok részére.

Vezérügynökség: Debreczen,

Főtér, Lamprecht-palota I. emelet.

Drezdai Motorgyár R.-T.

(ezelőtt Hille) főtelepe és műhelye:

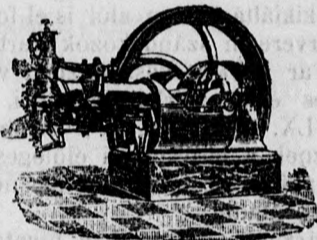
Gellért Ignác és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 41.

(Telefon 12-91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legtükrétebb, legtartósabb gyártású drezdai benzín-motorokat, lokomobilokat és szén-gáz-fejlesztős (generatoros) motorokat.

Leggyorsabb kezelés! 64 kitüntetés!

Legelőször üzem! 8 állami érem!

8000 gép a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrákba, tejgazdaságoknak, favigáshoz, vizemelésre, csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemelő.

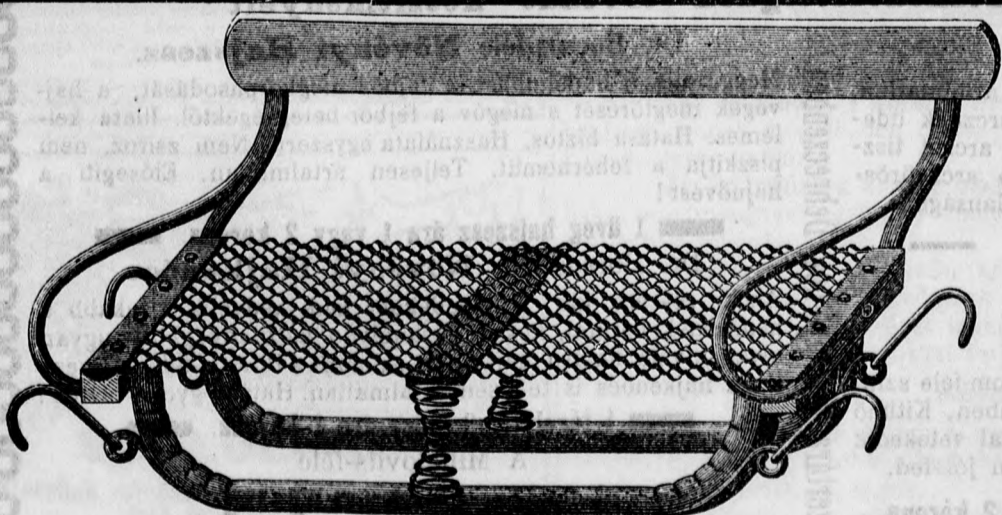
A drezdai motorok minden versenyzigálaton n és kiállításon a legelső díjakkal lettek kitüntetve.

oo Kedvező fizetési feltételek!! oo

Legmészebb menő jótállás!

UJ! Budapesten főműhelyt UJ!

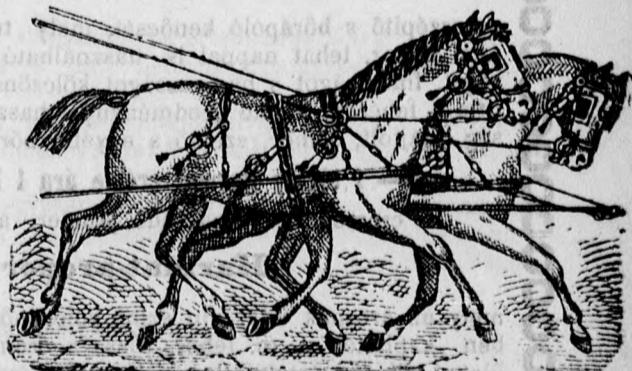
rendeztünk be drezdai művezetővel és szerelőkkal.

A zsolnai kiállításon ezüstéremmel kitüntetett szabadalmazott ruganyos acél sodrony KOCSIULÉS.

Minden eddigi kocsiülést felülmul kiváló tartóssága által. Eddigélé a kocsiüléseket vas vagy kifűrészelt faalappal készítették, a mi igen hátrányos volt, könnyen tört s javítani egyáltalán nem lehetett s így használhatatlanná vált. Ezen új találmányom felette czélszerű, erősen vasalt s mégis könnyű s a rugalmasságot elősegíti a hajlított faalap, miáltal rajta az ülés igen kellemes, tartóssága hosszú idejű s ha mégis a sodrony a sok használat után elpusztiul, ugy azt kevés költséggel új sodronnyal az alapra alkalmazni lehet. **Első ülés vashoroggal 12 kor., hátsó bélelt támlás vashorgos 16 kor.** Viszont eladók árkedvezményben részesülnek.

Szives pártfogást kér, teljes tisztelettel **Neubauer János** sodronyműgyáros Debreczenben.

Uj szijgyártó üzlet,

hol kész lószerszámok különféle minőségben kaphatók

Méhézs József

szijgyártó mesternél

Debreczen, Hatvan-utca.

Javításokat gyorsan és pontosan készít.

Egy jó csemege tea kedvelők, kérlek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylon ól Valódi csak eredeti csomagban.

Főraktár Debreczenben **Kentsek Gézánál.**

11766. tkv.—1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Medgyaszai Sándorné végrehajtónak özv. Menyhárt Józsefné s tsai ellen folytatott végrehajtási ügyébe (a debreczeni kir. tvszék) a debreczeni kir. bíróság területén levő, 1. a debreczeni 4550. sz. tkben. A + 3937/13. hrsza felvett Gyöngyvirág-u. 19. sz. házastelekre 1440 koronában megállapított kikiáltási árban, 2. a debreczeni 4550 sz. tkben. A + 11381. hrsza felvett ujosztású szántó földnek felezésére 814 koronában megállapított kikiáltási árban, 3. a debreczeni p.-fancsókai 30. sz. tkben A + 1—4 rend. 328, 327, 325. és 326. házra felvett fancsókai kaszállóból álló ingatlanoknak 1/3-ad részére 354 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelhetvén, annak fogantatására határidőül az **1904. évi január hó 19. napjának d. u. 3 óráját** a kir. tszék árverési termébe kitézte Kikiáltási ár a becslés azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

A árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadék képes értékpapirban letenni, a vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis.nervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen sz. kir. város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Debreczen, 1903. okt. 17-én.

Hegedűs, kir. tszéki bíró.

Göczey István

fűszer, csemege, bor és pálinka különlegesség kimérése

Debreczen, Hunyadi-utca 26. sz.

Karácsony és Ujévre

ajánlja **dusan felszerelt fűszer, festék, liszt és csemege áruít,** valamint valódi **kisüstön főtt baraczk, málna, cseresznye stb. pálinkáit.**

Főraktár és árusítás:

szénsavas savanyu vizből Baross-forrás

Debreczen és vidéke részére, mely női bajok, vérszegénység, vese és hólyaghurules bántalmaknál orvosilag elismert kitérdő eredménnyel használtatott.

Tisztelt birtokos osztály!

Az évekig tartott igen nyomasztó pénzügyi viszony, végre a földbirtokos osztály javára előnyösen megváltozott. Most tehát a kinek bármely okból rövid vagy hosszabb idejű törlesztéses kölcsönre van szüksége, használja fel a kedvező alkalmat és mielőbb bizalommal hozzám forduljon, mert **most rövid két hét alatt a birtok valódi értékének 3/4 részéig 4—4 1/2% kamatozás mellett teljes értékű, azaz minden levonás nélküli készpénz kölcsönt szerezhetek, utólagos kamatfizetés mellett, vagyis olyant, a melyből a folyósításnál semmi sem vonódik le, még kamatba sem.**

Intézetem célja főleg abból áll, hogy a kisebb birtokosok méltányos hitel-igényeit is kielégítse. ez okból kölcsönök már 300 koronától kezdve a legmagasabb összegig bármilyen időre engedélyeztetnek.

Jelenleg a kölcsönök 10, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60, 65 és 70 évi időtartamra engedélyeztetnek, a bank által fel nem mondhatók, ellenben az adós által bármikor akár részben, akár egészben minden kártérítés nélkül visszafizethetők, mely esetben a birtok azonnal tehermentesítve lesz.

A kölcsönök rövid időn belüli gyors és pontos lebonyolítása céljából a kataszteri birtokiv és telekkönyv (vagy a hol már a betét-szerkesztés megtörtént, onnan csak a telekkönyvi betét) hiteles másolata küldendő be.

Felvilágosítást akár írásban, akár szóbelileg a legnagyobb készséggel díjtalanul adok. — Teljes tisztelettel

Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet

Debreczen, Hunyadi-utca 17. sz.

(a vasuti állomástól egyenesen bevezető úton)

GROSZMANN IGNÁCZ.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti málaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdőséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczöröség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatálanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudér, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczörös a legelővidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kézörös fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerára a Kigyó-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Megátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz! Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

A házigazdák, háziasszonyok, kosztadók, földbirtokosok, kisgazdák, földművesek, továbbá a lakást és kosztot kereső közönség figyelmébe!!!

A mindennapi tapasztalatból tudjuk, hogy a t. háziurak és háziasszonyok igen sokszor hónapokig csukva kell, hogy tartsák bérbe adni szándékolt lakásukat, nem kapnak megfelelő lakókat, hiába ragasztják tele kapuikat és a lakás ablakait. **Kiadó lakás** feliratu plakátokkal és ennek oka az, hogy a lakást kereső közönség nem veheti nyakába a várost, nem járhatja sorba az utcákat, nem állhat meg minden kapu és ablak előtt, hogy nem-e találna magának megfelelő lakást és így van ez a tanyák, szőlők, szántóföldek, kaszálók és üzletek bérbeadásánál, valamint a kosztadóknál is.

Ezen állapot azonban a mai naptól fogva megszűnt! És azoknak kiknek a mai naptól kiadó lakásuk, tanyabirtokuk, szőlőjük, kaszálójuk, vagy kiadó üzlethelyiségük van, továbbá akik koszt adással foglalkoznak és kosztosokat keresnek forduljanak Nagy Lajos ügynősközi irodájához Debreczen Mester-u. 12. sz. Jegyzeteseik ott elő magukat és így aztán könnyebben és gyorsabban fognak bérlőket kapni.

Kiadó lakások előjegyzési díja — lakosztályonként — 50 fillér.

Butorozott szobák előjegyzési díja: 60 fillér. (30 kr.)

Kiadó szőlők előjegyzési díja: 80 fillér. (40 kr.)

Kiadó tanyák, földek, kaszálók előjegyzési díja: 1 korona.

Kosztosok előjegyzési díja: 1 korona.

Több költség nincs!!!

A lakást és bárminemű bérletet, kosztot vagy teljes ellátást keresők pedig teljesen díjtalanul kapnak felvilágosításokat, értesítéseket, vagyis nekik az irodám közvetítése folytán kibérelt lakásokért, tanyáért, szőlőkért, szántóföldekért, kaszálókért és üzletekért, valamint az irodám által közvetített koszt-lási helyért és butorozott szobákért közvetítési díj címén egy fillért sem kell fizetniük.

Jelentkezések és előjegyzések felvételnek a hivatalos órák alatt.

Nagy Lajos

Ügynősközi irodájában Debreczenben Mester-u. 12. sz. Telefon szám: 335.

Hivatalos órák: hétköznapokon: d. e. 8—12-ig d. u. 2—7-ig. Vasárnap és ünnepnapokon d. e. 8-tól d. u. 1-ig.

KWIZDA FERENCZ JÁN.

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, **Kortóllet gyógyszerész** Korneuburgban Bécs mellett.

Kwizda Fluidja

Kigyó védjegy **Turista fluid.**

Régi jóhírű diátnak, kosm. szer bedörzsölésre, az emberitést izmainak és inaknak erősítésére és edzésére. Kéreményesen használva turisták, kerékpárosok és lovaglókat által túrák utáni erősítésre és erőtújásra.

Árak:

1/2 palack K. 2.—
1/3 palack K. 1.20
Kapható minden gyógyszerertárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 20. **E.**

SZŐLŐLUGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyjából ha meg is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak a almás fajokat ültették, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkittünőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s ninesen oly ház, melynek fala mellett a legesokélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládato-sabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czím:

Ermelléki első szőlőültványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid,

**Karácsonyi és újévi vásár
Blattner Gyula**

üveg- és porcellán kereskedésében
Debreczen, Piacz-utca 42.

Ujdonságok ajándék és diszmi tárgyakban,
China ezüstben, ét-, tea-, fekete kávé-, bor-
és likör készletben a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig

a legolcsóbban beszerezhetők.

Legrégibb építkezés, portall- és üvegezési vállalat. Alapítva 1801.

LUSZTIG és BÁN

**FÜSZER-, LISZT- és GYARMATÁRU KERESKEDÉSE
DEBRECZEN, Simonffy-utca 2. szám.**

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű fűszer- és csemegeárakban a legelőnyösebb árak mellett.

KIVONAT ÁRJEJYZÉKÖNKBŐL:

1 kg. Santos kávé	1.00	1 kg. Mazsola másodrend. —	.50
1 " Különleges kávé	1.30	1 " " elsőrendü —	.60
1 " Óriás kávé	1.40	1 " " aranysárga —	.72
1 " Cuba kávé	1.60	1 " " kivál. nagysz. —	.80
1 " " " finom	2.—	1 " Mandula bari	1.20
1 " " " különleges	2.20	1 " " Molfetta	1.40
1 " Gyöngy kávé közfin.	1.30	1 " Kézzel válog. Avola	1.60
1 " " " finom	1.60	1 " Kék mák34
1 " " " legfin.	2.—	1 " Törmelék csokoládé	1.—
1 " Arany Jáva	1.60	1 " Teasütemény80
1 " Mocca	1.60	1 " Teák dekája 4—12 krajczár.	

Déli gyümölcsök, tisztán kezelt egész és törött fűszerek, főzelékek a legolcsóbb árakon.

Naponta friss pörkölt kávé. — Nagyvárad i élesztő gyár főraktára.

Belépési felhívás

a KORONA TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

A Korona TakaréK és Hitelszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainál **olcsó kamattal** mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona, melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsön kapható. Ennek megfelelően a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulatok 5 évre alakíttatnak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredményvel együtt — mely az eddigiek szerint **6%-nak felel meg** a tagok betéti arányában felosztatik.

Kölcsönöinket a kölcsön tartamára **egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes** kötelezvényekre adjuk. Kölcsönöink tehát a váltó kölcsönöknél annyiban előnyösebbek, hogy az adós bélyeg költséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatnak:

1. A befizetett összeg $\frac{1}{10}$ részéig.
2. Egy vagy több elfogadható kezes jótállása mellett, még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzalog kölcsönök ingatlanokra leendő bekekelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek a leggyorsabban elintéztetnek.
A szövetkezetnek **3 évi fennállása után 2334 tagja van**, kik heti **10.122 korona betéttel 839.311 koronát** gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsönöink összege 1.288.595 koronára rug.
Uj betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében **Piacz-utca 6. sz.** (Dr. Kola-féle ház) válthatók, a hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula,
elnök.

ifj. Schwarz Vilmos
ügyvezető igazgató.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház.

1904. január 1-én kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönöket kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamatláb mellett, már most is folyósít. Kérvények gyorsan intéztetnek el.

Az igazgatóság.

310—1903. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság Szép Sámuel derecskei ügyvéd által képviselt Cs. Szabó Sándor h. bagosi lakos végrehajtatónak ifj. Gál Lajos h. bagosi lakos végrehajtást szenvedő ellen folytatott végrehajtási ügyében a nevezett végrehajtatónak 80 kor. tőke. ennek 1900. évi január 1-ső napjától járó 6% kamatai 67 kor. 45 fillér már megállapított végrehajtási és az árverés kérésért jelenleg 18 kor. 45 fillérben megállapított, valamint a még felmerülő költségekből álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. járásbíró területén levő a h. bagosi 819. sz. tjkben. A+1 r. 190/b hrszám alatt foglalt beltelekre 800 korában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendeli és annak fogantatására határidőül az 1904. évi január hó 12. napjának délután 11 óráját H. Bagos község házához kintüzi.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Kir. járásbíró mint tkvi. hatóság Derecskén, 1903. Nov. 1.

Jakó,
kir. járásbíró

Ha kedveltjeinket Karácsonyra

és ujévre

olcsó és kellemes meglepetésben óhajtjuk részesíteni, akkor bizalommal fordulhatunk

DEUTSCH ALFRÉD

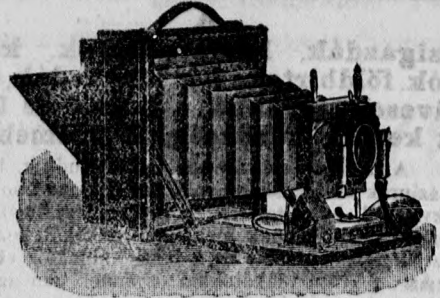
műorás és ékszerészhez

BUDAPEST,

VII., Király-utca 36. sz.,

ki árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Czímre kérjük ügyelni!!!

Ajándéknak igen alkalmas egy

FÉNYKÉPEZŐ GÉP

kapható részletfizetésre is

Komárominál

Debreczen, Piacz-utca 12.

Karácsonyi ajándék

a mi még soha Debreczenben beszerezhető nem volt, legkedvesebb ajándék, ezt mindenki szereti

zenélő művek

ugymint varró, dohányzó, pipere és különféle szalon önműködő zenélő aasztalkák, ugyszintén zenélő albumok, székek, faliszekrény és mindenféle önműködő zenélő tárgyak, verkillik, fonografok, kintornák, ariossák, simphonium, ariston, diama, harmonika, szájharmika, flota, czitera, trombita, dob, okarina, tilinkó, hegedük stb

Czimbalom vételnél 3 havi díjtalan tanítás.

Mindenféle gyermek zenélő hangszerek. — Mindenféle hangszerek részletfizetésre. — Kívánatra bármiféle butorrészekbe önműködő zenélőket jutányos áron elfogadok. — Becses pártfogását kérve tisztelettel

Komáromi M.

műhangszerkészítő és zongora hangoló

József kir. herceg-utca 2-ik szám.

Zongorahangolást és javítását vidéken is játányos áron.

Régi hangszert veszek vagy becserelek.

Aláírási felhívás

a Hajdumegyei Népbank

mint Szövetkezet

Debreczenben. Alapszabálya értelmében 1904. évi január 1-én kezdi meg korlátolt felelősség mellett

1-ső évtársulatát.

A szövetkezeti eszme fokozatos fejlődése hívta életbe, a takarékoság fejlesztésére és tagjainak olcsó és könnyen, apró részletekben visszafizethető kölcsönök adására alakult eme szövetkezet, miáltal úgy magánszemélyeknek, mint vállalatoknak módot nyújt nagyobb vállalkozások könnyebb keresztüvitelére.

Egy-egy évtársulat 5 évre alakul, melynek leteltével a befizetett összeg valamint az arra eső haszoneredmény visszafizetetik

Egy törzsbetét 50 fl. (25 kr.)

mely hetenként pontosan fizetendő. Jegyezhetni azonban több törzsbetétet is. Minden törzsbetét után egyszer s mindenkorra 50 fillér fizetendő a beiratáskor. 1 könyvecske 20 fillér.

Kölcsönök adatnak az évtársulat tartamára, vagy bekebelezés mellett 10 évi tartamra avagy értékpapírokra.

A kölcsönkamatok a fizetés megkönnyítése céljából hetenként törlesztendők.

Betétkönyvek folyton válthatók szövetkezetünk helyiségeiben

Főtér, 26-ik szám, főtőszde udvari keresztépületében.

Dr. Kérészy Zoltán

alelnök.

Mayer János

ügyv. igazgató.

Dr. Bruckner Ernő

elnök.

Thieszen Arthur

ügyv. igazgató.

Kacz Lajos

ügyv. igazgató.

Dr. Helle Károly

alelnök.

Dr. Révi Nándor

jegyző, jogtanácsos.

Igazgatóság:

Péter József
Forgách Károly

Molnár József
Balogh Ferencz

Varga József
Redl Siegfried

Suhajda József
Hegedüs Sándor

Ifj. Weichinger Károly
Szöllösi Ferencz.

Felügyelő-bizottság:

Maranghy György,

Voczasek Ignác,

Winkler Márton.

500 frtot

Ízetek annak, ki a Bartilla fogvizének használatam mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1. Főraktár: Török J. Budapest, Király-utca 12. — Kapható minden gyógyszerárban. — Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Polgár Sándor

egyetem. gyakorlott orvosi mű- és kötszergyárosnál

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 50. sz.,
(a Royal nagy szállodával szemben.)

Legjutányosabban beszerezhetők: magy. kir. szab. POLGAR-féle sérvkötők, kötszerek, irri. ator fecskendő és összes betegápolási tárgyak. Orthopaedial készülékek, műtáb, műkéz stb. saját műhelyben a legteljesebben készülnek.

Gummi áruk, valódi francia különlegességek (övcserekek), F. Bergerand-féle párisi leghíresebb gyárából

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

➔ Penti címre ügyelni tessék. ➔

Kezes nélkül.

Kereskedőknek és iparosoknak 200-tól 400 koronáig, sőt nagyobb összegű kölcsönt is kieszközlök. **Nagykereskedőknek** 20.000–30.000 koronáig. Váltó tárcza hitelt. Értekezhetni d. e. 9-től 12-ig. d. u. 2-től 6-ig

Schwartz J. kereskedőnél

Debreczen, Arany János utca 55-ik szám.

Kereszt épület.

➔ Tőkepenzesek kerestetnek. ➔

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

Zongora, hangszer és zenemű raktáramat

Karácsony és Újévre

ujjannan felszereltem, ahol csakis első gyártmánya zongorák, pianinók, amerikai harmoniumok, czimbalmok, aristonok, Phönix, Manopán, Intona, Dianna, Phonograf (beszélő gép), réz és fafuvó hangszerek állandóan egész zenekarok részére raktáron vannak. 35 hangu kitűnő pedálos czimbalmok 50 forinttól kezdve.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

SCHMIDT S.

Zongorák, pianinók és czimbalmok használatra olcsón kaphatók.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **Csapó-utca 20. sz. alatt levő WEISZ IGNÁCZNÉ-féle rőfös- és kész női ruha üzletét decz. 13-án átvettük** és azt az előbbi alapon folytatjuk.

Midőn ezt a n. é. közönség tudomására hozzuk, egyszersmind szives támogatását is tisztelettel kérjük.

TEITELBAUM és KOHN

rőfös- és kész női ruha üzlet

Debreczen, Csapó-u. 20. szám.

(Zenede épület.)

Blousok igen olcsón kaphatók.

Női kész ruhák hallatlan olcsó árakban adatk e l.

Férfi és női fehérneműk, ruha készítése tetemes leszállított árakban elvállalhatók.

Legszebb, legolcsóbb

Karácsonyi és Újévi ajándék.

A közeledő karácsony és újév alkalmából kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bármilyen megrendelését mielőbb eszközölni sziveskedjék.

Felvételek naponta borus vagy esős időben is d. e. 9 órától d. u. 4-ig.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét

Platin nagyítás, aquarel, pastel és olajfestményeimre.

Bármily kis és régi fénykép után életnagyságban és élethűen készítek 3 nap alatt (vidékre 8 nap) **művészi kivitelű platin nagyítását 12 koronért kerettel együtt.**

➔ **Specialista gyermek felvételekben.** ➔

Balkányi Antal fényképész műterme

➔ **Debreczen, Piacz-utca 81.** ➔

ALAPÍTOTT 1828.

FÜVESSY LAJOSelőbb FÜVESSY BERTALAN
érczöntőde és kuffuró vállalata

DEBRECZEN. Simonffy-utca 15.

Ajánlja saját készítményű kutszivattyuit
2 évi jótállással. Jó vizű kutak furását helyben
és vidéken gyorsan és a legjutányosabban
jótállással eszközöl.**Weisz Gyula**

kárpitós és diszitő

DEBRECZEN, Piacz-utca 72. szám,

(Kuczik-féle ház.)

Van szerencsém a n. é. közön-
séget tudatni, hogy**kárpitós és diszitő**

műhelyemet

tetemesen megnagyob-
bitottam, ahol nagy raktárt
tartok diványokból és otto-
mányokból.Elvállal mindennemű kár-
pitós munkát.**Harisnyakötődémet**Debreczen, Piacz-utca 32.
(az udvarban hátul)ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe, melyet
kítűnő gépekkel ujonnan berendeztem. Elvállalok új
harisnyák kütését, ócska harisnyák fejelését pamut,
gyapju és merzzielizirt anyagokból s javításokat is
mérsékelt áron. Tisztelettel**FISCHBEIN KATALIN (Schwartz A.-né.)**

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A legszebb és leghasznosabb ka-
rácsonyi és ujévi ajándék**egy jó varró és
himzögép,**

mely a legjobb minőségben szerezhető be

Schweitzer Testvérek

özég

varrógép és kerékpár áruházában

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. szám, a megyeház mellett.

A divatos mőhimzésben ingyenes oktatást adunk egy helyben, mint vidéken.
Gépjaink jóságáért 6 évi írásbeli szavatoltságot vállalunk. Eladások kedvező részletfizet-
ésre is a legmérsékeltébb árak mellett.

ALAPÍTOTT 1875.

Katz Hermann

Debreczen város legrégibb

férfi-, fiu és gyermekruha-üzlete

Piacz-utca 43. sz. a. (Dréher sörcsarnok mellett.)

Intézetek és testületeknek!

Szegény gyermekek felruházá-
sára való téli ruhák, nagy mennyi-
ségbeni vásárlás által, mesés olcsó
árban kaphatók!**Kitűnő szabás!**

Leltár előtt

a még raktáron levő összes téli ruhák
u. m. téli kabátok, szörme- és gazda-
kabátok, bundák, férfi-, fiu- és gyer-
mek öltönyök, mélyen leszállított
árban lesznek elárusítva!**Elegáns kivitel!****MOST****nagyon olcsón**

lehet vásárolni

Rózsá

divatáruházában

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár

női felöltőket, boákat,

női kalapokat és blousokat.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.